

Република Северна Македонија

Агенција за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување

АГЕНЦИЈА ЗА СУПЕРВИЗИЈА НА КАПИТАЛНО
ФИНАНСИРАНО ПЕНЗИСКО ОСИГУРУВАЊЕ
AGJENCIA PER MBIKEQYRJE TE FINANCIMET
KAPITAL TE SIGURIMIT PENSIONAL
SKOPJE-SKOP

Примено: Prilozhenie:			
27.06.2025			
Орг. Един. Nj. org.	Број Numbr	Година Godina	Страна Strana
03	878/1	—	—

**АГЕНЦИЈА ЗА СУПЕРВИЗИЈА НА КАПИТАЛНО ФИНАНСИРАНО
ПЕНЗИСКО ОСИГУРУВАЊЕ**

**ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ ЗА 2024 ГОДИНА
со извештај на независниот ревизор**

Скопје, 2025 година

СОДРЖИНА

Извештај на независниот ревизор

1. Вовед	3
2. Биланс на приходи и расходи	4
3. Биланс на состојба	5
4. Белешки кон финансиските извештаи	6
5. Проценување на позициите од билансот на состојба	20

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР

До Раководството на Агенцијата за супервизија на капитално финансирано Пензиско осигурување МАПАС Скопје

Ние извршивме ревизија на приложените финансиски извештаи на Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување МАПАС Скопје што ги вклучуваат билансот на приходи и расходи за деловната 2024 година, билансот на состојба на 31 декември 2024 година, како и прегледот на значајните сметководствени политики и други објаснувачки белешки.

Одговорноста на раководството за финансиските извештаи

Раководството на Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување МАПАС Скопје е одговорно за подготвувањето и објективното презентирање на овие финансиски извештаи во согласност со Законот за сметководство за непрофитни организации, и за интерна контрола што е релевантна за подготвувањето и објективното презентирање на финансиските извештаи што се ослободени од материјално погрешно прикажување, без разлика дали е резултат на измама или грешка.

Одговорноста на ревизорите

Наша одговорност е да изразиме мислење за овие финансиски извештаи врз основа на нашата ревизија. Ние ја спроведовме нашата ревизија во согласност со стандардите за ревизија, што се прифатени и објавени во Република Северна Македонија. Тие стандарди бараат да ги почитуваме етичките барања и да ја планираме и извршиме ревизијата за да добиеме разумно уверување за тоа дали финансиските извештаи се ослободени од материјално погрешно прикажување.

Ревизијата вклучува извршување на постапки за прибавување на ревизорски докази за износите и обелоденувањата во финансиските извештаи. Избраните постапки зависат од расудувањето на ревизорот, вклучувајќи ја и проценката на ризиците од материјално погрешно прикажување на финансиските извештаи, без разлика дали е резултат на измама или грешка.

Кога ги прави тие проценки на ризикот, ревизорот ја разгледува интерната контрола релевантна за подготвувањето и објективното презентирање на финансиските извештаи на Друштвото за да обликува ревизорски постапки што се соодветни во околностите, но не за целта на изразување на мислење за ефективност на интерната контрола на Друштвото.

Ревизијата исто така вклучува и оценка на соодветноста на користените сметководствени политики и на разумноста на сметководствените проценки направени од страна на раководството, како и оценка на севкупното презентирање на финансиските извештаи.

Ние веруваме дека ревизорските докази што ги имаме прибавено се доволни и соодветни за да обезбедат основа за нашето ревизорско мислење.

Мислење

Според наше мислење, финансиските извештаи објективно ја презентираат, од сите материјални аспекти, финансиската состојба на Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување МАПАС Скопје, заклучно со 31 декември 2024 година, како и неговата финансиска успешност за годината што заврши тогаш во согласност со законските прописи во Република Северна Македонија што го регулираат работењето на непрофитните организации.

Извештај за други правни и регулативни барања

Раководството на Друштвото, исто така, е одговорно за подготвување на годишниот извештај за работа во согласност со член 384 од Законот за трговски друштва. Наша одговорност во согласност со Законот за ревизија е да известиме дали годишниот извештај за работа е конзистентен со годишната сметка и финансиските извештаи за годината што заврши на 31 декември 2024 година. Нашата работа во однос на годишниот извештај за работа е извршена во согласност со МСР 720 и е ограничена на известување дали историските финансиски информации прикажани во годишниот извештај за работа се конзистентни со годишната сметка и ревидираните финансиски извештаи.

Финансиските информации во годишниот извештај за работа се конзистентни, во сите материјални аспекти, со годишната сметка и ревидираните финансиски извештаи на Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување МАПАС за годината што заврши на 31 декември 2024 година.

Скопје, 26 јуни 2025 година

Овластен ревизор

Родне Коцевска

Расел Бедфорд Атанасовски
ДОО Скопје

Управител

Борислав Атанасовски

ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ ЗА 2024 ГОДИНА

1. Вовед

Во овој документ се содржани финансиските извештаи на Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување (во натамошниот текст Агенцијата), кои се состојат од билансот на состојба на 31 декември 2024 година и билансот на приходите и расходите за 2024 година, како и белешките кои финансиските извештаи согласно сметководствените принципи и стандарди. Со измените на Законот за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување, во 2011 година Агенцијата се стекна со финансиска независност и сметководството го води согласно Законот за сметководство за непрофитни организации, Правилникот за сметководство за непрофитни организации и прифатените сметководствени принципи и стандарди, со цел точно, вистинито, сигурно, сеопфатно, благовремено, ажурно и поединечно искажување на билансните позиции, со состојба на средствата, обврските, изворите на средства, приходите и расходите и резултатите од работењето.

Одговорност на раководството за финансиските извештаи

Раководството е одговорно за подготвувањето и објективното презентирање на финансиските извештаи во согласност со Законот за сметководство за непрофитни организации. Оваа одговорност вклучува: креирање, имплементирање и одржување на интерна контрола која што е релевантна за подготвување и објективно презентирање на финансиските извештаи кои што се ослободени од материјално погрешно прикажување, без разлика дали тоа е резултат на измама или грешка, избирање и примена на сметководствени политики, како и правење сметководствени процени кои што се разумни во дадените околности.

Одговорност на сметководителот

Одговорноста на сметководителот бара почитување на етичките барања, како и планирање и извршување на сметководството на начин кој ќе овозможи да се добие разумно уверување дека финансиските извештаи немаат материјално погрешно прикажување. Сметководственото евидентирање, исто така, вклучува и оценка за соодветноста на користените сметководствени политики и прописи и на разумноста на сметководствените

процени направени во текот на годината, како и оценка на вкупното презентирање на финансиските извештаи.

2. Биланс на приходи и расходи од 01 јануари до 31 декември 2024 година

Во 2024 година приходите и расходите на Агенцијата се како што следат:
(во денари)

	Белешка ¹	2024	2023
Приходи во 2024 година	4.3.0	122.580.885	104.559.433
Приходи од надоместоци	4.3.0а	116.470.157	101.231.848
Приходи од камати	4.3.0б	6.110.728	3.327.585

		(во денари)	
Расходи во 2024 година	4.3.1	87.661.150	71.602.406
Потрошени материјали	4.3.2	781.829	514.191
Потрошена енергија (комунални)	4.3.3	1.304.289	1.628.918
Други услуги	4.3.4	9.047.370	8.506.139
Превозни – транспортни услуги	4.3.5	106.759	40.114
Издатоци за информирање на јавноста и репрезентација	4.3.6	710.964	1.022.523
Наемнини	4.3.7	1.326.895	1.307.762
Други материјални расходи	4.3.8	373.672	259.229
Провизија за платен промет	4.3.9	95.007	89.755
Премии за осигурување на лица	4.3.10	31.517	82.498
Дневници за службени патувања и патни трошоци	4.3.11	1.558.935	817.870
Надоместоци за трошоци на работници и граѓани	4.3.12	262.264	0
Членарини	4.3.13	534.449	437.651
Интелектуални и други услуги	4.3.14	6.718.783	6.773.346
Останати други расходи	4.3.15	83.881	233.167
Средства за градежни објекти	4.3.16	0	2.490.676
Средства за опрема	4.3.17	17.982.255	4.061.125
Други капитални средства	4.3.18	8.188.356	8.508.717
Основни плати и надоместоци	4.3.19а	27.371.598	24.673.621
Придонеси од плати	4.3.19б	10.648.432	9.595.270
Даноци и придонеси кои не зависат од резултатот	4.3.20	533.895	559.834

¹ Броевите дадени во белешки се референца за објаснувањата презентирани во точката 4

	Белешка ²	2024	2023
Добивка пред оданочување		34.919.735	32.957.027
Данок на добивка	5.1.10	0	0
Добивка по оданочување	5.1.11	34.919.735	32.957.027

² Броевите дадени во белешки се референца за објаснувањата презентирани во точката 5

3. Биланс на состојба на 31 декември 2024 година

Заклучно со 31.12.2024 година средствата, обврските и капиталот на Агенцијата се како што следат:

(во денари)

	Белешка ³	2024	2023
СРЕДСТВА		321.456.098	275.438.799
Парични средства на сметка	5.1.0	36.744.976	28.922.724
Постојани средства	5.1.1	230.495.466	193.148.045
Амортизација	5.1.2	(173.444.189)	(150.175.241)
Побарување од останати надоместоци	5.1.3a	5.851.885	8.386.696
Побарување од претплатени даноци	5.1.3b	98.043	98.043
Краткорочни депозити	5.1.4	210.000.000	185.000.000
Активни временски разграничувања	5.1.5	11.709.917	10.058.532
ОБВРСКИ И ИЗВОРИ НА СРЕДСТВА		321.456.098	275.438.799
Извори на средства		57.051.277	42.972.804
Деловен фонд	5.1.6a	57.051.277	42.972.804
Останат фонд	5.1.6b	0	0
Вкупно обврски		264.404.821	232.465.995
Обврски кон добавувачи	5.1.7	64.368	6.420
Обврски кон државата	5.1.8	61.872	61.872
Пасивни временски разграничувања	5.1.9	1.062.275	4.101.132
Добивка по оданочување	5.1.11	263.216.306	228.296.571

³ Броевите дадени во белешки се референца за објаснувањата презентирани во точката 5

а. Основни активности

разнавањето на приходите и расходите на потребителите

Во продолжение се детално образложени содржинските елементи на одделните позиции во финансиските извештаи на Агенцијата.

4.3.0 Приходи

122.580.885 денари

Приходите се мерливи кога можат да се искажат вредносно. Приходите се расположливи кога се остварени во пресметковниот период или во рок до 30 дена по истекот на пресметковниот период под услов приходите да се однесуваат на пресметковниот период и служат за покритие на обврските од тој пресметковен период.

Агенцијата е одговорна за наплата на приходите кои ги остварува од вршење на работите од својата надлежност. Согласно член 56 став (3) од Законот за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување (во натамошниот текст: “Законот”) работењето на Агенцијата се финансира од надоместоците кои ги наплатува од пензиските друштва. Согласно Законот, висината на тие надоместоци ја утврдува Советот на експерти на Агенцијата, на која согласност дава Собранието на Република Северна Македонија. Агенцијата остварува и приходи од камата врз основа на отворен депозит по видување за средствата депонирани на трансакциската сметка и приходи од камата по орочен депозит во деловна банка. Орочените депозити се средства кои го претставуваат резервниот фонд на Агенцијата.

Во продолжение е даден подетален преглед на неданочните приходи согласно билансните ставки.

4.3.0-а Приходи од надоместоци

Приходите од надоместоците кои Агенцијата ги оствари во 2024 година се како што следува:

(во денари)

	КБ Прво друштво	Сава пензиско друштво	Триглав пензиско друштво	ВФП пензиско друштво	ВКУПНО
Приходи врз основа на надоместок (0,7%)	52.159.849	48.240.326	11.719.896	198.986	112.319.057
Приходи врз основа на други надоместоци	1.240.000	1.288.700	1.282.400	340.000	4.151.100
Вкупно приходи од надоместоци	53.399.849	49.529.026	13.002.296	538.986	116.470.157

ул. “Славко Јаневски” бр.100, 1000 Скопје
тел.: (+389-2)3224 229; www.mapas.mk; e-mail: contact@mapas.mk

Како што е претставено во табеларниот приказ, врз основа на „Приходи од надоместоци“ во 2024 година беа остварени вкупно 116.470.157 денари.

Тие приходи се остварени врз две основи:

а) месечен надоместок кој Агенцијата го наплаќа од друштвата, како процент од вкупните придонеси уплатени во претходниот месец во пензиските фондови со кои управуваат тие друштва и кој за 2024 година изнесуваше 0,7%. Надоместокот е утврден со *Одлука за висината на месечниот надомест за 2024 година што Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување го наплатува од пензиските друштва*, бр. 02-1391/3 од 05.10.2023 година (“Службен весник на РСМ” бр. 69/2024);

б) приходи од други надоместоци кои ги наплаќа Агенцијата од пензиските друштва, а се наменети за покривање на тековни расходи за организирање на испити за агентите и водење на регистерот на агенти, спроведување на постапка за давање согласност на договори склучени меѓу пензиско друштво и правно лице кое врши услуги со хартии од вредност, надоместок за пристап кон информациониот систем на Агенцијата и промена на сопственичка структура или вршење статутарни измени и други ситуации кои повлекуваат ангажирање на дополнителни ресурси и расходи од страна на Агенцијата. Надоместоците се утврдени со *Одлука за утврдување на висината на надоместоците што Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување ги наплатува од пензиските друштва* (“Службен весник на РМ” бр. 36/2013, бр.51/2014, бр 54/2014 и бр.3/2022).

Приходите на Агенцијата во 2024 година бележат пораст од околу 15% во споредба со претходната година. Главните индикатори за порастот на приходите на Агенцијата се: зголемување на бројот на членови во вториот и третиот пензиски столб, од чии уплати се наплатува 0,7% како надоместок за Агенцијата и зголемување на просечната бруто плата во Република Северна Македонија.

4.3.0-6 Приходи од камата

Приходите од камати кои Агенцијата ги оствари во 2024 година беа следни:

(во денари)

	Халкбанк АД Скопје	Централна а кооперативна банка АД Скопје	Уни банка АД Скопје	Шпарка се банка АД Скопје	Стопанска а банка АД Скопје	ВКУПНО
Приходи од камата на депозит по видување	367.075	0	0	0	0	367.075
Приходи од камата на орочен депозит	1.981.097	752.055	774.815	1.220.686	1.015.000	5.743.653
Вкупно приходи од камата и други приходи	2.348.172	752.055	774.815	1.220.686	1.015.000	6.110.728

Во 2024 година, Агенцијата оствари вкупни приходи од камата во износ од 6.110.728 денари. Приходите од камата се остварени врз две основи: - приходи од камата врз основа на отворен депозит по видување во износ од 367.075 денари и приходи од камата на орочен депозит која се пресметува и исплаќа на крајот на периодот на орочување на депозитот во износ од 5.743.653 денари. Приходите камата на орочен депозит во 2024 година бележат значителен пораст од околу 83% во споредба со претходната година, поради зголемената номинала на орочените депозити и пораст на каматните стапки.

4.3.1 Расходи во 2024

87.661.150 денари

Расходите на непрофитните организации во смисла на член 13 став (3) од Законот за сметководство на непрофитни организации се признаваат во пресметковниот период во којшто настанале, доколку се платени во пресметковниот период (до 31 декември во тековната деловна година) или се платени во рок од 30 дена по истекот на пресметковниот период, под услов обврската за плаќање да настанала во тој пресметковен период.

Како расходи за 2024 година, се јавуваат следните ставки:

4.3.2 Потрошени материјали

Врз основа на потрошени материјали, расходите во Агенцијата во 2024 година беа како што следи:

		(во денари)	
		2024	2023
40000	Потрошено гориво	358.803	349.071
40001	Потрошени канцелариски материјали	298.134	65.044
40028	Останат ситен инвентар	124.892	100.076
400	Потрошени материјали	781.829	514.191

Потрошени материјали се издатоци за набавка на: гориво, канцелариски материјали, тонери и ситен инвентар. Од податоците во табеларниот преглед, може да се заклучи дека во наведените ставки за 2024 година нема значително отстапување на расходите во однос на остварените во претходната година.

4.3.3 Потрошена енергија (комуналии)

Врз основа на потрошена енергија, расходите во Агенцијата за 2024 година беа како што следи:

		(во денари)	
		2024	2023
40102	Електрична енергија	622.749	895.451
40103	Комунални услуги	35.735	25.171
40104	Комунални-топлинска енергија	645.805	708.296
401	Потрошена енергија (комуналии)	1.304.289	1.628.918

Расходите за потрошена енергија (комуналии) се однесуваат за: електрична енергија, топлинска енергија и комунален отпад. Од податоците

во табеларниот преглед, може да се заклучи дека во наведените ставки за 2024 година нема значително отстапување во однос на остварените расходи од претходната година, освен во ставката "Електрична енергија" каде се бележи намалување на расходите заради користење на електрична енергија преку инсталирани фотоволтаици.

4.3.4 Други услуги

Врз основа на други услуги, расходите во Агенцијата за 2024 година беа како што следи:

		(во денари)	
		2024	2023
40301	Поштенски услуги	49.678	105.277
40303	Чистење на простории	0	126.513
40305	Телефон	549.940	544.832
40306	Услуги за копирање, печатење и ковертирање	4.123	80.550
40308	Надомест за паркинг простор	69.600	63.120
40311	Одржување на софтвер	7.071.014	6.108.755
40313	Одржување на возило	75.634	215.459
40314	Одржување на опрема	1.155.176	1.201.830
40316	Одржување (поправки) на објект	72.205	59.803
403	Други услуги	9.047.370	8.506.139

Во оваа категорија на расходи влегуваат: поштенски услуги, фиксена и мобилна телефонија, услуги за копирање, печатење и ковертирање, надомест за паркинг простор, одржување на софтвери (софтвер за втор и трет столб, софтвер за сметководство, софтвер за архива), одржување на опрема (ИБМ хардверска опрема, принтери и друга опрема), одржување на возила, одржување и поправки на објект и други услуги кои се користат за тековни потреби. Од прикажаните податоци во табеларниот преглед може да се заклучи дека во расходни ставки за 2024 година нема значително отстапување во однос на остварените во претходната година.

4.3.5 Превозни – транспортни услуги

Врз основа на превозни транспортни услуги, расходите во Агенцијата за 2024 година беа како што следи:

		(во денари)	
		2024	2023
40400	Такси услуги	43.059	34.969
40401	Транспортни услуги	63.700	5.145

404	Превозни – транспортни услуги	106.759	40.114
-----	-------------------------------	---------	--------

Расходите за превозни–транспортни услуги се однесуваат за направени издатоци за такси услуги за потребите на вработените на Агенцијата како и расходи за транспортни услуги. Од прикажаните податоци во табеларниот преглед може да се заклучи дека во расходни ставки за 2024 година нема значително отстапување во однос на остварените во претходната година.

4.3.6 Издатоци за информирање на јавноста и репрезентација

Расходите за информирање на јавноста и репрезентација во Агенцијата за 2024 година беа како што следи:

		(во денари)	
		2024	2023
40501	Издатоци за репрезентација	576.671	704.097
40502	Издатоци за информирање на јавноста	134.293	318.426
405	Издатоци за информирање на јавноста и репрезентација	710.964	1.022.523

Во оваа категорија спаѓаат издатоци за репрезентација (бифе на Агенцијата и службени одбележувања на настани), организирање на Тим билдинг за вработените на Агенцијата. Истотака во оваа ставка се евидентираат и расходите за организирање на пречек на соработници од странство како и издатоци за информирање и информативен материјал за потребите на одбележувањето на настанот за "Ден за пензиска свесност" кој се организира на меѓународно ниво, а го одбележува и Агенцијата. Од прикажаните податоци во табеларниот преглед може да се заклучи дека во расходни ставки за 2024 година нема значително отстапување во однос на остварените во претходната година.

4.3.7 Наемнини

Врз основа на наемнини, расходите во Агенцијата за 2024 година беа како што следи:

		(во денари)	
		2024	2023
40802	Наем на опрема	70.784	64.886
40803	Лизинг на возила	1.098.517	1.098.816
40890	Наем на интернет линија	157.594	144.060
408	Наемнини	1.326.895	1.307.762

Расходите за наемнини вклучуваат расходи за изнајмување на канцелариска опрема (фотокопири и печатари), лизинг на возила како и изнајмување на интернет линија. Од прикажаните податоци во табеларниот преглед може да се заклучи дека во тие трошочни ставки за 2024 година нема значително отстапување во однос на остварувањата во претходната година.

4.3.8 Други материјални расходи

Другите материјални расходи во Агенцијата за 2024 година беа како што следи:

		(во денари)	
		2024	2023
40902	Списанија и службена литература	91.418	37.071
40903	Издатоци за средства за хигиена	77.315	27.470
40904	Обезбедување на простор (имот)	34.134	38.160
40909	Други материјални расходи	118.795	100.800
40930	Расходи за регистрација на возила	5.780	5.828
40991	Услуги за патарини	46.230	49.900
409	Други материјални расходи	373.672	259.229

Во оваа категорија спаѓаат расходите за списанија и стручна литература, патарини, расходи за хигиена, обезбедување на простор и други материјални расходи (надоместок за размена на берзански податоци и благајна – материјални расходи). Од прикажаните податоци во табеларниот преглед може да се заклучи дека во горенаведените трошочни ставки за 2024 година нема значително отстапување во однос на остварувањата во претходната година.

4.3.9 Провизија за платен промет

Врз основа на провизија за платен промет, расходите во Агенцијата за 2024 година беа како што следи:

		(во денари)	
		2024	2023
41000	Провизија за платен промет	54.145	54.936
41001	Провизија за купопродажба на девизи	24.314	19.575
41002	Провизија за платен промет (за орочениот депозит)	1.000	300
41003	Провизија за платен промет (за дебитна картичка)	10.538	9.174
41004	Провизија за платен промет	5.010	5.770
410	Провизија за платен промет	95.007	89.755

Во оваа категорија се вклучени расходите за платен промет за дневни налози за плаќање, провизија за купопродажба на девизи за плаќање во странство, провизија за платен промет за дебитна картичка која се користи за потребите на Агенцијата како и провизија за орочените депозити. Од податоците во табеларниот преглед, може да се заклучи дека во наведените ставки за 2024 година нема значителна промена на расходите во однос на реализираните во претходната година.

4.3.10 Премии за осигурување

Врз основа на премии за осигурување, расходите во Агенцијата за 2024 година беа како што следи:

		(во денари)	
		2024	2023
41200	Осигурување на возила	4.570	4.996
41202	Премии за осигурување на лица (патничко осигурување)	4.845	3.160
41203	Осигурување на имот	22.102	22.502
41204	Осигурување од незгоди	0	51.840
412	Премии за осигурување	31.517	82.498

Во оваа категорија се вклучени расходите за осигурување на службените возила и осигурување на имот. Од прикажаните податоци во табеларниот преглед може да се заклучи дека во расходни ставки за 2024 година нема значително отстапување во однос на остварените во претходната година.

4.3.11 Дневници за службени патувања и патни трошоци

Врз основа на патни и дневни трошоци, расходите во Агенцијата во 2024 година беа како што следи:

		(во денари)	
		2024	2023
41300	Службен пат во странство – транспортни трошоци	381.855	175.497
41301	Службен пат во странство – дневници	275.135	154.003
41302	Службен пат во странство – сместување	412.378	297.587
41303	Службен пат во странство – споредни трошоци	12.360	0
41305	Сопствено возило за службени цели	0	4.802

МКД
СЕРТИФИКАТ
МКС EN ISO 9001:2015

ул. "Славко Јаневски" бр.100, 1000 Скопје
тел.: (+389-2)3224 229; www.mapas.mk; e-mail: contact@mapas.mk

41306	Службен пат во земјата – дневници	11.200	23.486
41307	Службен пат во земјата – сместување	454.327	136.495
41308	Службен пат во земјата – останати трошоци	11.680	26.000
413	Дневници за службени патувања и патни трошоци	1.558.935	817.870

Расходите за службени патувања во земјата и странство опфаќаат трошоци за сместување, исхрана и за превоз. Пресметката и исплатата на тие трошоци беше реализирана според Уредбата за издатоците за службени патувања и селидби во странство што на органите на управата и управните организации им се признаваат во материјални трошоци („Службен весник на Република Македонија“ бр.50/2000, 64/2001, 110/2008, 82/2010, 12/2012, 5/2013, 1/14 и 90/14), која почна да се применува од 01.01.2015 година.

Во ставките на оваа категорија евидентно е зголемување во однос на остварувањата во претходната година кај расходите за Службен пат во странство како и кај расходите за Службен пат во земјата поради тоа што оваа година за разлика од претходната беа реализирани повеќе патувања во земјата и странство на вработените за обуки и семинари.

4.3.12 Надоместоци за трошоци на работници и граѓани

Врз основа на надоместоци за трошоци на работници и граѓани, расходите во Агенцијата во 2024 година беа како што следи:

		(во денари)	
		2024	2023
41403	Лекарски преглед	262.264	0
414	Надоместоци за трошоци на работници и граѓани	262.264	0

Во оваа категорија се евидентирани расходи за систематски здравствен преглед на вработените на Агенцијата, бидејќи прописите во РСМ условуваат лекарскиот преглед на вработените да се изврши на секои 18 месеци.

4.3.13 Членарини

Врз основа на членарини, расходите во Агенцијата за 2024 година беа како што следи:

		(во денари)	
		2024	2023
41602	Членарини во меѓ.здруженија	482.349	395.151
41603	Членарини во нац.здруженија	52.100	42.500
416	Членарини	534.449	437.651

Во оваа категорија се содржани расходите за членарина на Агенцијата во ИОПС (Меѓународна организација за пензиски супервизори), како и расходите за членарина во ОРМ (Организација на работодавачи на Македонија), членство во ОЕЦД, ИНФЕ, членство во ИСОС и членство во ЗВРМ.

4.3.14 Интелектуални и други услуги

Врз основа на интелектуални и други услуги, расходите во Агенцијата за 2024 година беа како што следи:

		(во денари)		
		2024	2023	2022
41701	Надомест за надворешен член на Советот на експерти	992.985	774.826	713.184
41705	Други договорни услуги	284.500	81.000	0
41706	Превод, лектор	208.239	511.980	446.996
41711	Надомест (закупнина)	264.838	239.374	237.344
41712	Надомест за вработени	3.577.883	4.075.483	3.333.803
41721	Ревизија	180.000	182.925	149.409
41723	Истражување на пазар	149.860	0	0
41730	Ревизија - ИСО	129.119	395.300	0
41731	Обуки за стручно усовршување	349.250	452.827	616.905
41732	Семинари и конференции	186.809	59.631	35.707
41733	Ревизија за лични податоци	395.300	0	
417	Интелектуални и други услуги	6.718.783	6.773.346	5.582.080

Во оваа категорија се евидентирани расходите поврзани со: надоместок за надворешните членови на Советот на експерти, надоместок за закупнина за стан за Претседателот на СЕ, преводи (веб страна и превод на Извештајот за состојбите на КФПО), расходи за лекторирање, обуки за стручно усовршување, како и расходи за учество на семинари и конференции на вработените во Агенцијата. Во оваа категорија се евидентирани расходите за услуги на ревизија на финансиски извештаи, ревизија за ИСО 9001, ревизија за заштита на лични податоци, како и трошоци за надомести за вработените на Агенцијата (регрес за годишен одмор, надоместоци за вработени, помош за вработени и надоместоци за комисији).

Од прикажаните податоци во табеларниот преглед може да се заклучи дека во вкупниот износ на горенаведените трошоци ставки за 2024 година нема значително отстапување во однос на остварувањата во претходната година.

4.3.15 Останати други расходи

Останатите други расходи на Агенцијата за 2024 година беа како што следи:

		(во денари)	
		2024	2023
41801	Др.расходи – огласи	55.192	203.118
41812	Останати јавни давачки	28.689	30.049
418	Останати др.расходи	83.881	233.167

Во оваа категорија се евидентирани расходите за огласи за јавни набавки, објави во весници и барање мислења од Советот за јавни набавки како и останати јавни давачки кои се однесуваат на јавни/државни институции.

4.3.16 Средства за градежни објекти

Врз основа на ангажирани средства за градежни објекти, расходите во Агенцијата за 2024 година беа како што следи:

		(во денари)	
		2024	2023
4406	Изградба, реконструк. и адаптација	0	0
4407	Програми, проекти и експертизи	0	89.680
4409	Други средства за градежни објекти	0	2.400.996
440	Средства за градежни објекти	0	2.490.676

Во оваа категорија во 2024 година не се евидентирани расходи за градежни објекти.

4.3.17 Средства за опрема

Врз основа на набавка на опрема, расходите во Агенцијата за 2024 година беа како што следи:

		(во денари)	
		2024	2023
44103	Друга опрема	321.255	62.540
44107	Средства за компјутерска опрема	17.661.000	3.998.585
440	Средства за опрема	17.982.255	4.030.591

Во оваа категорија се евидентирани расходите за клима уреди и набавка на компјутерска опрема.

4.3.18 Други капитални средства

Врз основа на други капитални средства, расходите во Агенцијата за 2024 година беа како што следи:

		(во денари)	
		2024	2023
4421	Набавка на софтвер, лиценци	7.995.756	8.461.067
442300	Канцелариски мебел	192.600	47.650
442	Други капитални средства	8.188.356	8.508.717

Под други капитални средства се подразбираат издатоците за набавка на софтвери, кои Агенцијата ги користи за извршување на своите надлежности. Набавките се реализирани согласно Законот за јавни набавки и тие се сметаат за инвестициски активности со оглед на подолгиот век на траење и големината на вредноста на средствата. Евидентирањето е во моментот на плаќање на обврската по претходно добиена фактура и испратница. Во оваа категорија се евидентираат расходите за нови софтверски лиценци и надградба на постојниот софтвер за членство (ИТ системот на Агенцијата) односно, адаптивното одржување за услуги на развој на нови компатибилни софтверски решенија како и расходи за антивирусна заштита и windows лиценци. Исто така, во 2024 година во оваа категорија се евидентираат расходите за набавка на канцелариски мебел за потребите на Агенцијата.

4.3.19 Вкалкулирани плати

Врз основа на вкалкулирани плати, расходите во Агенцијата за 2024 година беа како што следи:

4.3.19 460 Вкалкулирани плати (а + б) 38.020.030 денари

4.3.19a. Основни плати

		(во денари)	
		2024	2023
46000	Основни плати – функционери	3.730.993	3.438.584
46001	Основни плати вработени	21.252.384	19.099.507
46007	Персонален данок	2.388.221	2.135.530
	Вкупно плати	27.371.598	24.673.621

4.3.196. Придонеси од плата

(во денари)

		2024	2023
46002	Придонес за ПИОМ	7.149.384	6.442.523
46003	Придонес за здравствено осигурување	2.852.261	2.570.175
46005	Придонес за дополнит. здравство	190.155	171.346
46004	Придонес за вработување	456.360	411.226
	Основни придонеси од плата	10.648.160	9.595.270

Платите и придонесите од плата на вработените и на именуваните лица се регулираат согласно важечките законски прописи и интерните акти на Агенцијата. Согласно законските измени и дополнувања на Законот за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување („Службен весник на Република Македонија“ број 29/2002, 85/2003, 40/2004, 113/2005, 29/2007, 88/2008, 48/2009, 50/2010, 171/2010, 36/2011, 98/2012, 13/2013, 164/2013, 44/2014, 192/2015, 30/2016, 21/2018, 245/2018, Службен весник на Република Северна Македонија 180/2019 и 103/2021) со Агенцијата раководи Советот на експерти, кој е составен од Претседател на Советот на експерти, два внатрешни и два надворешни члена. Претседателот и внатрешните членови се редовно вработени во Агенцијата, така што вкупниот број на вработени во Агенцијата изнесува 34.

Според презентираниите податоци во табеларниот приказ, во наведените ставки за 2024 година се забележува отстапување во однос на претходната година, а се должи на зголемување на плата и бројот на вработените во Агенцијата.

Согласно измените на Законот за персонален данок на доход и Законот за придонеси од задолжително социјално осигурување, платите за 2024 година се пресметани со примена на даночното ослободување од 9.540 денари, додека стапките за задолжителни придонеси и персонален данок на доход се: данок на доход 10%, придонесот за пензиско инвалидско осигурување изнесување 18.8%, придонесот за здравствено осигурување 7.5%, за вработување 1.2% и дополнителниот придонес за професионално заболување 0.5%.

4.3.20 Даноци и придонеси кои не зависат од резултатот

Врз основа на даноци и придонеси кои не зависат од резултатот, расходите во Агенцијата за 2024 година беа како што следи:

(во денари)

		2024	2023
47002	Персонален данок – надоместоци	427.988	473.738
47003	Персонален данок – за надворешни членови на Советот на експерти	105.907	86.096

470 Даноци и придонеси кои не зависат од резултатот	533.895	559.834
---	---------	---------

Во оваа категорија влегуваат исплатите на персонален данок на доход за надоместоците на надворешните членови на Советот на експерти и персонален данок на доход за надоместоци за вработени. Според презентираните податоци во табеларниот приказ, во наведените ставки за 2024 година не се забележува отстапување во однос на претходната година.

5. Проценување на позициите од билансот на состојба

Агенцијата треба благовремено и точно да ги евидентира сите сметководствени настани кои се однесуваат за календарската година, што подразбира дека и останатите сметководствени документи (фактури, испратници) кои се однесуваат за годината кога се известува, а се пристигнати во јануари следната година, треба да се евидентираат во тековната сметководствена евиденција.

Признавањето на приходите и расходите на непрофитните организации се спроведува според сметководствено начело на модифицирано настанување на деловните промени, односно трансакции. Модифицирано настанување на деловните промени, односно трансакции значи приходите односно расходите да се признаат во пресметковниот период во кој што настанале, според критериумот на мерливост и расположливост.

5.1.0 Парични средства на сметка

Агенцијата ги применува сметководствените начела и принципи за сметководствената евиденција за да обезбеди усогласена состојба на парични средства искажани во Билансот на состојба со последните изводи од деловните банки. На 31.12.2024 година состојбата на сметката во банка е усогласена со состојбата на ставката парични средства.

Според последниот извод бр. 119 од 31.12.2024 година состојбата на крајно салдо на сметката на Агенцијата во Халкбанк е 6.408.843 денари, на сметката во Шпаркасе банка, според последниот извод бр.51 на 31.12.2024 година, состојбата на крајно салдо изнесува 46.980 денари, на сметката во Силк Роад банка, според последниот извод бр.2 на 31.10.2024 година, состојбата на крајно салдо изнесува 0 денари додека на сметката во НЛБ Тутунска банка, според последниот извод бр.78 на 24.12.2024 година, состојбата на крајно салдо изнесува 30.289.153 денари. На крајот на годината, вкупниот износ на ставката парични средства изнесува 36.744.976 денари.

Секојдневните активности на Агенцијата за кои се потребни готови парични средства се извршуваат преку благајна. На крајот на годината благајната се сведува на 0 денари, а вишокот се враќа на жиро сметката на Агенцијата.

Заради патувања на вработени во странство, Агенцијата има девизна благајна преку која се евидентираат исплатите на дадените девизни аванси, сметки, фактури и други документи во странска валута доставени од вработените по завршеното патување. Девизната благајна на крајот на годината се сведува на 0 денари, додека вишокот се враќа на жиро сметка на Агенцијата.

5.1.1 Постојани средства

Согласно сметководствените принципи и стандарди, во текот на 2024 година Агенцијата вршеше амортизација на секое средство кое има набавна вредност над 300 евра во денарска противвредност, додека средствата под 300 евра во денарска противвредност беа само евидентирани во спецификација како ситен инвентар на Агенцијата. Доколку некое средство има посебна важност за вршење на дејноста на Агенцијата, а неговата вредност е под 300 евра, тоа се евидентира како основно средство, а не како ситен инвентар.

Согласно Правилникот за сметководство за непрофитни субјекти, непрофитните организации вршат ревалоризација на долгорочните средства (материјални и нематеријални средства) при пивно повлекување од употреба и оттуѓување или повторно вреднување, со станката на пораст на цените на производителите на индустриски производи објавена од Државниот завод за статистика. Според член 29 став 4 од Правилникот, ревалоризацијата на долгорочните средства, се врши така што сите состојби на долгорочните средства од претходната година се множат со индексот на кумулативниот пораст на цените на производителите на индустриски производи за пресметковниот период.

5.1.1-а Опрема

Вкупната состојба на опрема во 2024 година е следната:

		(во денари)	
		2024	2023
013	Опрема	215.296.615	177.949.194

На 31.12.2024 вкупната вредност на опрема изнесува 215.296.615 денари, со тоа што во 2024 година набавена е опрема во износ од 37.347.421 денари.

Во оваа категорија спаѓаат: набавката на нови софтверски лиценци и надградба на постојниот софтвер за членство (ИТ системот на Агенцијата), расходи за антивирусна заштита и виндоус лиценци, набавка на компјутерска опрема, набавка на клима уреди, канцелариски мебел.

Во 2024 година е пресметана ревалоризација на постојаните средства.

5.1.1-6 Превозни средства

Вкупната состојба на патнички возила во 2024 година е следната:

		(во денари)	
		2024	2023
01600	Патнички возила	1.783.228	1.783.228
016	Превозни средства	1.783.228	1.783.228

На 31.12.2024 вкупните вредноста на патничките возила во сопственост на Агенцијата изнесува 1.783.228 денари.

5.1.1-в Градежни објекти

Вредноста на градежните објекти во 2024 година е следната:

		(во денари)	
		2024	2023
01210	Административни згради	0	13.295.275
012	Градежни објекти	0	13.295.275

Во оваа категорија не се евидентирани расходи за градежни работи за деловниот објект на Агенцијата.

5.1.1-г Останати постојани средства

Во категоријата останати постојани средства, состојбата на крајот на 2024 година беше следна:

		(во денари)	
		2024	2023
01720	Книги во библиотека	104.027	104.027
01721	Уметнички слики	16.320	16.320
017	Останати постојани средства	120.347	120.347

Категоријата останати постојани средства се користи за евидентирање на уметнички слики и книги во библиотека. Во 2024 година оваа категорија останува непроменета поради тоа што не се набавени книги и уметнички слики.

5.1.2 Амортизација

Согласно Уредба за поменкатурата на средствата за амортизација и годишните амортизациони стапки, како и начинот на пресметување на амортизација, односно отписот на вредноста на материјалните и нематеријалните средства “ Службен весник на РСМ” бр.277/19, при за пресметка на годишна амортизација на опремата и недвижностите, Агенцијата ги применува следните стапки:

Опрема	Годишна стапка на амортизација
Згради од бетон	2.5%
Патнички автомобил	25%
Опрема за разладување и греење	20%
Компјутерска опрема	25%
Капцелариски мебел	20%
Аудио, видео и ТВ опрема	20%
Капцелариска опрема	20%
Противпожарна опрема	20%
Капцелариска опрема со 16%	20%
Компјутерска опрема – хард дискови	25%
Компјутерски софтвер	25%
РАМ меморија	25%
Бела техника	20%

Согласно годишната амортизација која се прави на крајот од годината, направена е следната пресметка на годишната амортизација:

Евидентирана годишна пресметка за амортизација за 2024

ОПИС	Вкупно набавна вредност	Амортизација за 2024	Акумулирана амортизација	Сегашна вредност
ВКУПНО СОСТОЈБА НА СРЕДСТВА ЗА 2024	230.495.466	23.268.948	173.444.189	57.051.277

Евидентирана годишна пресметка за амортизација за 2023

ОПИС	Вкупно набавна вредност	Амортизација за 2023	Акумулирана амортизација	Сегашна вредност
ВКУПНО СОСТОЈБА НА СРЕДСТВА ЗА 2023	193.148.045	13.506.433	150.175.241	42.972.804

5.1.3 - а Побарување од купувачи во земјата

Во категоријата Побарување од купувачи во земјата се евидентирани побарувањата кои што настанале во пресметковниот период, а кои не се платени 30 дена по истекот на пресметковниот период.

Така пресметани, Побарување од купувачи во земјата во Агенцијата за 2024 година беа како што следи:

	(во денари)
	2024
12000 Побарување од надоместоци	2.971
12004 Побарување за депозит	5.513.124
12005 Побарување за камата	335.790
Вкупно	5.851.885

Побарувањето за депозит и камата се однесува на депозитот кој што беше орочен во Еуростандард банка АД Скопје. Кој Еуростандард банка АД Скопје беше отворена стечајна постапка во месец август 2020 година и побарувањето на Агенцијата остана дел од стечајната маса за која што Агенцијата пријави побарување во стечајна постапка со допис бр.03-722/1 од 01.09.2020 година. Во текот на 2024 година кој Агенцијата се исплатени 12% од авансната распределба по Решение ЗСТ-123/20 од 25.01.2024 година.

Во оваа категорија евидентирани се и побарувања од надоместоци од Сава пензиско друштво АД Скопје и од КБ Прво пензиско друштво АД Скопје.

5.1.3 - б Побарување од претплатени даноци

Во категоријата Побарување од претплатени даноци се евидентирани побарувањата кои што настанале во пресметковниот период, а кои не се платени 30 дена по истекот на пресметковниот период.

Така пресметани, Претплатени даноци во Агенцијата за 2024 година беа како што следи:

(во денари)	
	2024
1320 Побарување од претплатени даноци	98.043
Вкупно	98.043

Побарувања од претплатени даноци се однесува на пресметаниот данок на добивка на непризнаени расходи и не го надминува износот на платените аконтации за данокот на добивка. Поради тоа Агенцијата побарува 98.043 денари врз таа основа.

5.1.4 Краткорочни депозити

По утврдување на големината на резервниот фонд за 2024 година, Агенцијата изврши истражување на банки кои нудат најповолни каматни стапки, заради орочување на средствата од резервниот фонд. По добиените понуди од одделни банки, беше одлучено износот од 210.000.000 денари да се орочат на 1 година во четири банки и тоа со каматна стапка од 3.50% за 75.000.000 денари во Халкбанк АД Скопје, во Уни банка АД Скопје средствата се орочени со каматна стапка од 3.50% за 30.000.000 денари, во Шпаркасе банка АД Скопје средствата се орочени со каматна стапка од 3.50% за 65.000.000 денари и во Силк Роад банка АД Скопје средствата се орочени со каматна стапка од 3.50% за 40.000.000 денари.

Приходите од каматата ќе се исплатат на крајот на периодот на орочување, односно во октомври 2025 година.

(во денари)				
Депозити	Период	Камата	Износ	Процент на вк. орочени средства
Халкбанк АД Скопје	22.10.2024 23.10.2025	3.50%	75.000.000	35%
Уни банка АД Скопје	22.10.2024 23.10.2025	3.50%	30.000.000	15%
Шпаркасе банка АД Скопје	22.10.2024 23.10.2025	3.50%	65.000.000	31%
Силк Роад банка АД Скопје	22.10.2024 23.10.2025	3.50%	40.000.000	19%

5.1.5 Активни временски разграничувања (ABP)

Во Активни временски разграничувања се евидентирани приходи кои што настанале во пресметковниот период, а кои се наплатени од четирите пензиски друштва 30 дена по истекот на пресметковниот период и тоа како приход врз основа на надоместокот (0.7%) и од други надоместоци.

ABP од приходи од надоместоци од пензиските друштва

(во денари)	КБ Прво друштво	Сава пензиско друштво	Триглав пензиско друштво	ВФП пензиско друштво	Вкупно
ABP врз основа на приход од надоместок (0.7%)	5.247.541	4.704.132	1.183.235	50.641	11.185.549
ABP врз основа на приход од други надоместоци	140.000	160.000	140.000	20.000	460.000
Вкупно ABP од приходи од надоместоци на 31.12.2023 година	5.387.541	4.864.132	1.323.235	70.641	11.645.549

Сметководствената евиденција ги опфаќа сите сметководствени трансакции и документи кои се однесуваат на сите побарувања, односно ги вклучува и евидентира сите побарувања врз основа на извршени услуги во текот на фискалната година, независно дали документите се издадени по истекот на фискалната година.

5.1.7 Обврски кон добавувачи

Во категоријата обврски кон добавувачи се евидентирани расходите кои што настанале во пресметковниот период, а кои не се платени 30 дена по истекот на пресметковниот период.

Така пресметани, обврските кон добавувачи во Агенцијата за 2024 година беа како што следи:

	(во денари)
	2024
220000 Обврски кон добавувачи	64.368

Обврските кон добавувачи за 2024 година се однесуваат на расходи за објава на огласи и лизинг на возила.

5.1.8 Обврски кон државата

Во категоријата обврски кон државата се евидентирани расходите кои се однесуваат на данокот за непризнаени расходи (данок на добивка) кои за 2024 година изнесуваат 61.872 денари.

5.1.9 Пасивни временски разграничувања

Во пасивни временски разграничувања се содржани краткорочни обврски на Агенцијата кон добавувачи кои се трошок за 2024 година, а се платени до 30 јануари 2025 година и тоа:

	(во денари)
	2024
298 Пасивни временски разграничувања	1.062.275

Пасивни временски разграничувања за 2024 година воглавно се однесуваат на тековни расходи за декември и тоа за: лизинг на возила, мобилен телефон, закуп на опрема, гориво, сервис на возило, услуги за пошта, такси услуги, услуги за секундарна локација, одржување софтвер, одржување на објект, комунални услуги, расходи за топлинска енергија, електрична енергија, услуги за берзански информации, набавка на софтвер како и расходи за услуги за фиксен телефон и интернет.

5.1.10 Добивка пред оданочување и данок

Согласно Законот за данокот на добивка ("Службен весник на РМ", бр. 112/2014, 129/2015, 23/2016 и 190/2016, 248/18 и "Службен весник на РСМ" бр. 232/19, 275/19, 79/20 и 290/20), основа за пресметување на данокот за соодветниот даночен период претставува износот на непризнаените расходи и помалку искажаните приходи. Сметководствената бруто добивка се утврдува според прописите за сметководство и воспоставените деловни политики и практики.

Со измените и дополнувањата на Законот за данокот на добивка (275/19) се појаснуваат и се прецизираат одредби од Законот кои се однесуваат на даночно непризнаените расходи, правото на намалување на основата за оданочување (даночен кредит) за одредени претходни зголемувања на даночната основа, промена на режимот на оданочување на непрофитните организации, вклучувајќи и редуцирање на обврзниците за доставување на извештај за трансферни цени, како и други одредби со кои се подобрува текстот на Законот од аспект на неговата практична примена.

Законот за изменување и дополнување на Законот за данокот на добивка (275/19) ги содржи следните нови решенија:

- се проширува опфатот на непрофитни организации, кои од 2019-та година, наместо обврзници на данокот на добивка, стануваат обврзници на данок на вкупен приход, за оној дел од остварениот приход од стопанска дејност кој е повисок од 1.000.000 денари на годишно ниво.

Од даночен аспект на работењето на непрофитните организации, важно е да се напомене измената за 2019 година, предвидена со членот 4-а од Законот за данокот на добивка (објавена во "Службен весник на РМ", бр. 248/18 а потоа надополнета со измената од "Службен весник на РСМ", бр. 275/19), со која непрофитните организации во 2019-та година излегоа од опфатот на оданочување на добивката и преоѓаат во нов опфат на оданочување, односно со данок на вкупен приход. Оваа измена се однесува на сите непрофитни организации опфатени со Законот за сметководство на непрофитни организации кои остваруваат приходи од некоја дејност или од повремени профитен ангажман, доколку од таквите приходи се реализира износ поголем од 1.000.000 денари годишно.

Бидејќи Агенцијата е регулаторно тело и го води сметководството согласно Законот за непрофитни организации, а притоа не остварува приход од стопанска дејност заради тоа се исклучува од опфатот на данок на добивка за 2024 година.

(во денари)		
	2024	2023
Добивка пред оданочување	34.919.735	32.957.027
Данок на добивка	0	0
Добивка по оданочување	34.919.735	32.957.027

5.1.11 Добивка по оданочување

Во 2024 година Агенцијата оствари вишок на приходи над остварените расходи, кој во целост се распределува во резервен фонд. За 2024 година нето добивката изнесува 34.919.735 денари, а акумулираната нето добивка изнесува 263.216.306 денари.

Согласно член 56-а од Законот за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување, доколку во текот на претходната деловна година Агенцијата оствари вишок приходи над остварените расходи, остварениот вишок на средства се распределува во резервен фонд на Агенцијата. Износот на акумулираната нето добивка во целост се пренесува во резервен фонд на трансакциска сметка на Агенцијата во деловна банка. Располагањето со средствата од резервниот фонд е утврдено согласно Законот за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување.

Подготвил: Пранвера Сума

Одобрил: Илир Адеми

Претседател на Советот на експерти
Максуд Али

ДОДАТОК 1

ГОДИШНА СМЕТКА

ЕМБС: 05675162
Целосно име: АГЕНЦИЈА ЗА СУПЕРВИЗИЈА НА КАПИТАЛНО ФИНАНСИРАНО ПЕНЗИСКО ОСИГУРУВАЊЕ Скопје
Вид на работа: 540
Тип на годишна сметка: Годишна сметка
Тип на документ: Годишна сметка
Година : 2024

Биланс на приходи и расходи

Ознака за АОП	Опис	Претходна година	Бруто за тековна година	Исправка на вредноста за тековна година	Нето за тековна година
201	-- Расходи I. МАТЕРИЈАЛНИ РАСХОДИ, УСЛУГИ И АМОРТИЗАЦИЈА (202 до 210)	13.278.876,00			13.651.778,00
202	-- Потрошени материјали	514.191,00			781.829,00
203	-- Потрошена енергија	1.628.918,00			1.304.289,00
204	-- Други услуги	8.506.139,00			9.047.370,00
205	-- Превозни и транспортни услуги	40.114,00			106.759,00
206	-- Издатоци за реклами, пропаганда и репрезентација	1.022.523,00			710.964,00
209	-- Наемнини	1.307.762,00			1.326.895,00
210	-- Други материјални расходи	259.229,00			373.672,00
211	-- ДРУГИ РАСХОДИ (212 до 221)	8.434.287,00			9.284.836,00
212	-- Провизија за платен промет	89.755,00			95.007,00
214	-- Премии за осигурување	82.498,00			31.517,00

215	-- Дневници за службено патување	817.870,00			1.558.935,00
216	-- Надоместоци на трошоците на работниците и граѓаните	6.773.346,00			6.981.047,00
218	-- Членарини	437.651,00			534.449,00
219	-- Други расходи	233.167,00			83.881,00
222	-- КАПИТАЛНИ И ДРУГИ СРЕДСТВА (223+224+225)	15.060.518,00			26.170.611,00
223	-- Средства за градежни објекти	2.490.676,00			0,00
224	-- Средства за опрема	4.061.125,00			17.982.255,00
225	-- Други капитални средства	8.508.717,00			8.188.356,00
230	-- ПЛАТИ И НАДОМЕСТИ НА ПЛАТИ(231+232)	34.268.891,00			38.020.030,00
231	-- а) Вкалкулирани плати	34.268.891,00			38.020.030,00
233	-- Даноци и придонеси кои не зависат од резултатот	559.834,00			533.895,00
235	-- ВКУПНО РАСХОДИ (201+211+222+226+230+233+234)	71.602.406,00			87.661.150,00
236	-- Остварен вишок на приходи-добивка пред оданочување(250 минус 235) ако 250>235	32.957.027,00			34.919.735,00
238	-- Остварен нето вишок-добивка (236-237)	32.957.027,00			34.919.735,00
239	-- Вкупно (235+236) или (235+237) ако 237 е поголемо од 236=252	104.559.433,00			122.580.885,00
243	-- Приходи од камати и позитивни курсни разлики	3.327.585,00			6.110.728,00
246	-- Сопствени приходи	101.231.848,00			116.470.157,00
250	-- ВКУПНО ПРИХОДИ 240+243+244+245+246+247+248+249	104.559.433,00			122.580.885,00
252	-- ВКУПНО (250+251)=239	104.559.433,00			122.580.885,00
438	-- Број на работници	32,00			34,00

Биланс на состојба

Ознака за АОП	Опис	Претходна година	Бруто за тековна	Исправка на вредноста за	Нето за тековна
---------------	------	------------------	------------------	--------------------------	-----------------

		Година	тековна година	Година
1	-- АКТИВА ПОСТОЈАНИ СРЕДСТВА (002+003+008+009)	42.972.804,00	230.495.466,00	173.444.189,00
3	-- МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (004 до 007)	42.972.804,00	230.495.466,00	173.444.189,00
5	-- Градежни објекти	6.746.448,00	13.295.275,00	7.454.095,00
6	-- Опрема	36.226.356,00	217.200.191,00	165.990.094,00
10	-- ПАРИЧНИ СРЕДСТВА, КРАТКОРОЧНИ ПОБАРУВАЊА И АКТИВНИ ПРЕСМЕТКОВНИ СМЕТКИ (011+018+019+020+021+022+023+024)	232.465.995,00	264.404.821,00	264.404.821,00
11	-- ПАРИЧНИ СРЕДСТВА (012 до 017)	28.922.724,00	36.744.976,00	36.744.976,00
12	-- Жиро сметка	28.922.724,00	36.744.976,00	36.744.976,00
19	-- КУПУВАЧИ	8.386.696,00	5.851.885,00	5.851.885,00
20	-- ПОБАРУВАЊА ЗА ДАДЕНИ АВАНСИ, ДЕПОЗИТИ И КАУЦИИ	185.000.000,00	210.000.000,00	210.000.000,00
23	-- ПОБАРУВАЊА ЗА ПОВЕЌЕ ПЛАТЕНИ ДАНОЦИ И ПРИДОНЕСИ	98.043,00	98.043,00	98.043,00
24	-- АКТИВНИ ВРЕМЕНСКИ РАЗГРАНИЧУВАЊА (025+026+027)	10.058.532,00	11.709.917,00	11.709.917,00
25	-- Однапред платени разграничени трошоци	6.420,00	64.368,00	64.368,00
27	-- Други активни временски ограничувања	10.052.112,00	11.645.549,00	11.645.549,00
42	-- ВКУПНА АКТИВА (001+010+028+035+038+041)	275.438.799,00	494.900.287,00	321.456.098,00
44	-- ПАСИВА - ИЗВОРИ НА ДЕЛОВНИ СРЕДСТВА	42.972.804,00		57.051.277,00
45	-- Деловен фонд	42.972.804,00		57.051.277,00
51	-- IV. КРАТКОРОЧНИ ОБВРСКИ И ПАСИВНИ ПРЕСМЕТКОВНИ СМЕТКИ (052 ДО 061)	68.292,00		126.240,00
53	-- б) Добавувачи	6.420,00		64.368,00
54	-- в) Обврски спрема државата за даноци и придонеси и други обврски	61.872,00		61.872,00
62	-- V. ПАСИВНИ ВРЕМЕНСКИ РАЗГРАНИЧУВАЊА (063 до 065)	37.058.159,00		35.982.010,00
64	-- Дел од вишокот на приходите пренесен во наредната година	32.957.027,00		34.919.735,00

65	-- Други пасивни временски разграничувања	4.101.132,00			1.062.275,00
66	-- РЕЗЕРВЕН ФОНД	195.339.544,00			228.296.571,00
69	-- ВКУПНА ПАСИВА (044+046+047+051+062+066+067+068)	275.438.799,00			321.456.098,00

ДОДАТОК 2

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА РАБОТА

МАПАС

АГЕНЦИЈА ЗА СУПЕРВИЗИЈА НА
КАПИТАЛНО ФИНАНСИРАНО ПЕНЗИСКО ОСИГУРУВАЊЕ

АГЕНЦИЈА ЗА СУПЕРВИЗИЈА НА КАПИТАЛНО
ФИНАНСИРАНО ПЕНЗИСКО ОСИГУРУВАЊЕ
АГЕНЦИЈА ЗА СУПЕРВИЗИЈА НА КАПИТАЛНО
ФИНАНСИРАНО ПЕНЗИСКО ОСИГУРУВАЊЕ
19.06 01-725/5
2024

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА РАБОТЕЊЕТО НА
АГЕНЦИЈАТА ЗА СУПЕРВИЗИЈА НА
КАПИТАЛНО ФИНАНСИРАНО ПЕНЗИСКО ОСИГУРУВАЊЕ
ВО 2024 ГОДИНА

Скопје, мај 2025 година

Содржина

ВОВЕД.....	4
1 ОРГАНИЗАЦИЈА И ФИНАНСИРАЊЕ НА АГЕНЦИЈАТА ЗА СУПЕРВИЗИЈА НА КАПИТАЛНО ФИНАНСИРАНО ПЕНЗИСКО ОСИГУРУВАЊЕ	6
1.1 ОРГАНИЗАЦИСКА ШЕМА НА АГЕНЦИЈАТА	6
1.2 РАБОТЕЊЕТО НА СОВЕТОТ НА ЕКСПЕРТИ НА АГЕНЦИЈАТА	7
1.3 ФИНАНСИРАЊЕ НА АГЕНЦИЈАТА	10
2 РЕАЛИЗИРАНИ АКТИВНОСТИ ВО ИЗВЕШТАЈНИОТ ПЕРИОД	11
2.1 СУПЕРВИЗИЈА НА ПЕНЗИСКИТЕ ДРУШТВА И ПЕНЗИСКИТЕ ФОНДОВИ	11
2.1.1 Вонтеренска супервизија	11
2.1.2 Теренска контрола на пензиските друштва и пензиските фондови.....	14
2.1.3 Комитет за оценка на ризици.....	15
3 РЕГУЛАТОРНА ФУНКЦИЈА И ПОСТАПКИ.....	16
3.1 Подзаконски акти.....	16
3.2 Одобренија и согласности.....	17
3.3 Комисија за одлучување по прекршок.....	19
4 ПОСТАПУВАЊА ПОВРЗАНИ СО ПРАВАТА НА ЧЛЕНОВИТЕ, ПРЕТСТАВКИ И ПРЕДЛОЗИ	19
4.1 ИЗВЕСТУВАЊЕ НА ТРАЈНО И ВРЕМЕНО РАСПРЕДЕЛЕНИ ЛИЦА ВО ЗАДОЛЖИТЕЛЕН ПЕНЗИСКИ ФОНД	19
4.2 Постапувања по барања	19
4.3 Постапувања по претставки и предлози	19
5 АКТИВНОСТИ ПОВРЗАНИ СО АГЕНТИ НА ПЕНЗИСКИТЕ ДРУШТВА.....	20
6 РАЗВИВАЊЕ НА СВЕСТА НА ЈАВНОСТА ЗА ЦЕЛИТЕ И ПРИНЦИПИТЕ НА КАПИТАЛНО ФИНАНСИРАНОТО ПЕНЗИСКО ОСИГУРУВАЊЕ И ПРАВАТА НА ЧЛЕНОВИТЕ НА ПЕНЗИСКИТЕ ФОНДОВИ	20
6.1 ГЛОБАЛНА НЕДЕЛА НА ПАРИТЕ.....	20
6.2 ДЕНОВИ НА ФИНАНСИСКАТА ПИСМЕНОСТ.....	22
6.3 ДОПОЛНИТЕЛНИ ЕДУКАТИВНИ АКТИВНОСТИ НА МАПАС И ПЕНЗИСКИТЕ ДРУШТВА ВО 2024 ГОДИНА	23
6.4 ПОДИГАЊЕ НА СВЕСНОСТА НА МЛАДИТЕ ЗА ФИНАНСИСКА ПИСМЕНОСТ И ПЕНЗИСКА ЕДУКАЦИЈА	23
6.5 АКТИВНОСТИ НА МАПАС ЗА ПОДИГАЊЕ НА ПЕНЗИСКАТА СВЕСНОСТ И ЗНАЕЊЕ.....	24
7 ОРГАНИЗИРАЊЕ НА ИСТРАЖУВАЊЕ НА МИСЛЕЊЕ НА ЧЛЕНОВИТЕ НА ЗАДОЛЖИТЕЛНИТЕ ПЕНЗИСКИ ФОНДОВИ.....	24
8 ГРАДЕЊЕ И ЈАКНЕЊЕ НА КАПАЦИТЕТИТЕ НА АГЕНЦИЈАТА.....	25
8.1 УЧЕСТВО НА СЕМИНАРИ И КОНФЕРЕНЦИИ И СПЕЦИЈАЛИЗИРАНИ ОБУКИ ВО ЗЕМЈАТА И ВО СТРАНСТВО	25

8.2	РАЗВОЈ НА ДЕЛОВНИТЕ ПРОЦЕСИ НА АГЕНЦИЈАТА	27
8.3	ИНФОРМАТИЧКИ КАПАЦИТЕТ НА АГЕНЦИЈАТА.....	27
8.4	СИСТЕМ НА ИНТЕГРИТЕТ.....	28
8.5	СОРАБОТКА СО ИНСТИТУЦИИ И ОРГАНИЗАЦИИ ОД ЗЕМЈАТА И ОД СТРАНСТВО	28
8.6	СОРАБОТКА СО ИНСТИТУЦИИ ОД ЗЕМЈАТА	29
8.7	СОРАБОТКА СО ИНСТИТУЦИИ ОД СТРАНСТВО И СО МЕЃУНАРОДНИ ОРГАНИЗАЦИИ	31
9	ТАИЕХ ЕКСПЕРТСКА МИСИЈА ЗА РАМКА ЗА УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИЦИ ЗА ФИНАНСИСКА СТАБИЛНОСТ И МАКРОПРУДЕНТНА ПОЛИТИКА.....	33
10	СИСТЕМ ЗА УПРАВУВАЊЕ СО КВАЛИТЕТ И СИСТЕМ ЗА УПРАВУВАЊЕ СО БЕЗБЕДНОСТ НА ИНФОРМАЦИИТЕ	34

ВОВЕД

Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување (во натамошниот текст: „Агенцијата“) е основана врз основа на Законот за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување („Службен весник на Република Македонија“ број 29/2002, 85/2003, 40/2004, 113/2005, 29/2007, 88/2008, 48/2009, 50/2010, 171/2010, 36/2011, 98/2012, 13/2013, 164/2013, 44/2014, 192/2015, 30/2016 и 21/2018) и „Службен весник на Република Северна Македонија“ број 180/2019, 103/2021 и 86/2025) (во натамошниот текст: „Законот“). Согласно член 46 од Законот, Агенцијата е самостојно и независно регулаторно тело и има својство на правно лице со јавни овластувања утврдени со овој закон и со статутот. Скратен назив на Агенцијата, утврден со статут, е МАПАС. Нејзин орган е Советот на експерти, а за својата работа одговара пред Собранието на Република Северна Македонија. Целта на нејзиното основање е заштита на интересите на членовите и на пензионираниите членови на пензиските фондови и поттикнување на развојот на капитално финансираното пензиско осигурување. Надлежностите на Агенцијата се пропишани во член 47 од Законот и меѓу другите надлежности, Агенцијата ги врши следните работи:

- издава, повлекува и одзема дозволи за основање на пензиски друштва и одобренија за управување со задолжителни и/или доброволни пензиски фондови;
- врши супервизија на работењето на пензиските друштва и на пензиските фондови со кои тие управуваат, како и на чуварите на средствата на пензиските фондови и на странските менаџери на средства;
- го промовира, го организира и го поттикнува развојот на капитално финансираното пензиско осигурување во Република Северна Македонија, во соработка со Министерството за социјална политика демографија и млади и да ја развива свеста на јавноста за целите и за принципите на пензиските друштва и на пензиските фондови и
- донесува акти согласно овој закон и согласно Законот за доброволно капитално финансирано пензиско осигурување, како и стручни упатства, прирачници и слично, во врска со капитално финансираното пензиско осигурување и иницира донесување прописи и други акти во врска со пензиските друштва и со пензиските фондови со кои тие управуваат.

Во 2024 година, Агенцијата се грижеше за правата и интересите на 610.855 членови на приватните задолжителни пензиски фондови и за 33.572 членови на приватните доброволни пензиски фондови со вкупна вредност на средствата во сите фондови од над 2,72 милијарди евра.

Агенцијата продолжи да ја усовршува својата функција преку интензивирањето на теренската и на вонтеренската контрола на пензиските друштва и на пензиските фондови.

Вонтеренска контрола на работењето на пензиските друштва, задолжителните пензиски фондови и на доброволните пензиски фондови се вршеше континуирано, врз основа на извештаи и информации доставени од пензиските друштва и од останатите институции вклучени во системот, како што се: Фондот на пензиското и инвалидското осигурување на Северна Македонија и чуварите на имот на пензиските фондови.

Во првиот, третиот и четвртиот квартал на 2024 година, беше извршена редовна теренска контрола на работењето на трите пензиски друштва и на нивното управување со средствата на задолжителните и доброволните пензиски фондови (институционална и финансиска контрола), согласно „Годишниот план на Агенцијата за контрола на работењето на пензиските друштва“ за 2024 година. Контролата беше спроведена врз основа на оценка на ризици, непосредно, со присуство во просториите на пензиските друштва и чуварите на имот.

Агенцијата иницираше предлози за измена на Законот за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување до Министерството за социјална политика, демографија и млади и активно даваше придонес на предлозите, дадени од Министерството, за измена на Законот за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување, Законот за доброволно капитално финансирано пензиско осигурување и Законот за исплата на пензии и пензиски надоместоци од капитално финансирано пензиско осигурување. Исто така, во 2024 година Агенцијата изготви и донесе подзаконски акти (правилници и одлуки) и технички упатства кои се однесуваат на задолжителното и доброволното капитално финансирано пензиско осигурување и на работењето на Агенцијата.

Агенцијата, како членка на Меѓународната организација на пензиски супервизори (ИОПС), активно учествуваше во нејзината работа определувајќи се за следење на принципите во вршењето на својата регулаторна и супервизорска функција, изградени врз основа на најдобрите светски практики.

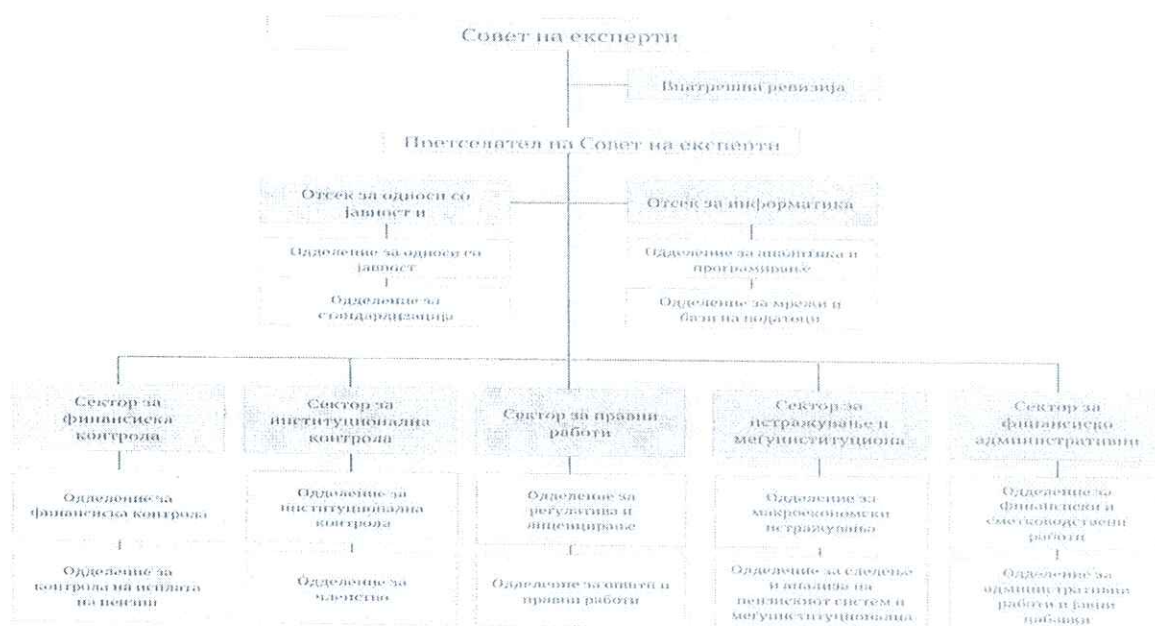
Агенцијата редовно ги следи измените и дополнувањата на правото на Европската Унија (acquis of EU) и во 2024 активно учествуваше во изготвување на Национална програма за усвојување на правото на Европската унија, Извештајот за напредокот на Република Северна Македонија и Програмата за економски реформи на Република Северна Македонија од аспект на капитално финансирано пензиско осигурување.

1 Организација и финансирање на Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување

1.1 Организациска шема на Агенцијата

Заклучно со 31.12.2024 година, Агенцијата имаше вкупно 34 вработен, од кои тројца членови на Советот на експерти именувани од Собранието на Република Северна Македонија и 31 административен службеник. Од вкупниот број на административни службеници 27 се со високо стручно образование, а 4 се со средно стручно образование. Од високостручните административни службеници еден е доктор на науки и седум се магистри, еден е актуар, еден е внатрешен ревизор во јавен сектор, тројца се инвестициски советници и четворица имаат положено правосуден испит.

Организациска шема на Агенцијата

1.2 Работењето на Советот на експерти на Агенцијата

Собранието на Република Северна Македонија на седницата одржана на 26.07.2023 година донесе одлука за именување на претседател и членови на Советот на експерти на Агенцијата во следен состав: Макеуд Али – за претседател, Дарко Саздов – како професионално ангажиран член на Советот на експерти на Агенцијата и Борче Божиноски и Марина Макенациева – како надворешни членови на Советот на експерти на Агенцијата. На седница одржана на 15.01.2024 година Собранието на Република Северна Македонија со одлука го именуваше Ментор Јакупи - како професионално ангажиран член на Советот на експерти.

Во текот на 2024 година Советот на експерти на Агенцијата, согласно своите права и обврски содржани во Законот за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување, Статутот на Агенцијата и Деловникот за работа на Советот на експерти, редовно одржуваше седници на кои дискутираше и одлучуваше за прашања од својата надлежност. Советот на експерти во 2024 година одржа вкупно 12 седници на кои:

а) Усвои:

- Извештај за состојбите во капитално финансираното пензиско осигурување во 2023 година;
- Годишен извештај за работењето на Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување во 2023 година;
- Извештај за реализација на Годишниот план за вработување на Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување за периодот јануари – јуни 2024 година;
- Извештај за реализација на Годишниот план за вработување на Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување за периодот јули – декември 2024 година;
- Годишен извештај за изречените мерки за утврдена дисциплинска и материјална одговорност за 2024 година и
- Извештај со ранг листа на годишни оценки на административните службеници во Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување за 2024 година.

б) Разгледа:

- Одлука донесена од страна на Собранието на Република Северна Македонија за именување на Ментор Јакупи за професионално ангажиран член на Советот на експерти на Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување;
- Квартален извештај за реализација на Годишниот план за јавни набавки за периодот од 01.01.2024 година до 31.03.2024 година;

- Квартален извештај за реализација на Годишниот план за јавни набавки за периодот од 01.04.2024 година до 30.06.2024 година;
- Квартален извештај за реализација на Годишниот план за јавни набавки за периодот од 01.07.2024 година до 30.09.2024 година;
- Квартален извештај за реализација на Годишниот план за јавни набавки за периодот од 01.10.2024 година до 31.12.2024 година;
- Квартален финансиски извештај за периодот од 01.10.2023 година до 31.12.2023 година;
- Квартален финансиски извештај за период од 01.01.2024 година до 31.03.2024 година;
- Квартален финансиски извештај за периодот од 01.04.2024 година до 30.06.2024 година;
- Квартален финансиски извештај за периодот од 01.07.2024 година до 30.09.2024 година;
- Полугодишен извештај за реализација на финансискиот план на Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување во 2023 година за период од 30.06.2023 до 31.12.2023 година;
- Полугодишен извештај за реализација на финансискиот план на Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување во 2024 година за периодот од 01.01.2024 година до 30.06.2024 година;
- Финансиски извештаи за 2023 година со Извештај на независниот ревизор;
- Конечен извештај за ревизија на активностите поврзани со водење на Регистарот на агенти на Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување;
- Конечен извештај за ревизија на процесите поврзани со исплата на пензии и пензиски надоместоци од капитално финансирано пензиско осигурување;
- Конечен извештај за ревизија на процесите поврзани со спроведување испит за агент во Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување;
- Конечен извештај за ревизија на процесите поврзани со вонтеренска контрола на членство;
- Полугодишен извештај за работата на Комисијата за одлучување по прекршок на Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување за периодот јануари - јуни 2024 година;
- Полугодишен извештај за работата на Комисијата за одлучување по прекршок на Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување за периодот јули – декември 2024 година;
- Известување за активностите на Комитетот за оценка на ризици во 2023 година;
- Извештај за задоволството на вработените од работата во Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување во периодот 2022-2023 година;

- Извештај од спроведена функционална анализа во Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување во 2024 година;
- Извештај за степенот на имплементација на Планот за подобрување на капацитетите во Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување за 2024 година;
- Допис доставен од страна на Министерството за политички систем и односи меѓу заедниците за преземање на административни службеници вработени преку К-5 програма во Министерството за политички систем и односи меѓу заедниците;
- Извештај од спроведен мониторинг од страна на Државната комисија за спречување на корупцијата за имплементација на Систем на интегритет во државните институции за 2023 година. Согласно извештајот Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување е прв на ранг листа, според процентот на исполнување на обврските, со освоени 105,5 поени од можни 130 поени;
- Допис доставен од страна на Центарот за стратески истражувања “Ксенте Богоев” при МАНУ во врска со иницирање на национален научен проект и барање поддршка за реализација на проектот со наслов “Стратески развој на пензискиот систем на Северна Македонија – концепт за реформи и креирање на политики”;
- Меморандум за соработка со Хрватската агенција за супервизија на финансиските услуги (Ханфа) и
- Истражување од страна на Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување за информираноста на членовите во задолжителните пензиски фондови, во текот на месец мај и јуни 2024 година, како дел од предвидените активности кон стратеската цел – Унапредување и одржување на стабилно и транспарентно капитално финансирано пензиско осигурување;

в) Донесе:

- Годишен план за јавни набавки во 2024 година на Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување;
- Стратески план на Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување за периодот 2024–2028 година;
- Годишна програма за работа на Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување за 2024 година со Акциски план за спроведување на Годишната програма;
- Стратегија за спроведување на макропрudentната политика во капитално финансирано пензиско осигурување;
- Измена на Годишен план на Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување за теренска контрола за 2024 година;
- Финансиски план на Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување за 2025 година;

- Финансиски извештаи за 2023 година на Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување;
- Годишен план на Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување за теренска контрола за 2025 година;
- Годишен план за вработување на Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување за 2025 година;
- 3 правилници;
- 1 одлука и
- 31 решение.

г) Даде согласност/одобрение на:

- Стратешкиот план за извршување на внатрешна ревизија во Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување за период од три години од 2025 година до 2027 година;
- Годишниот план за извршување на внатрешна ревизија во Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување за 2025 година;
- 24 барања од пензиските друштва кои се однесуваат на одобрување на измена на статут на пензиски фонд, одобрение за избор на лица со посебни овластувања и одговорности во пензиско друштво, членови на управен и надзорен одбор и др.

д) Изврши:

- Оценување на вработените во Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување за 2024 година согласно Законот за административни службеници и Колективниот договор на Агенцијата.

1.3 Финансирање на Агенцијата

Работењето на Агенцијата, согласно Законот за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување, се финансира од надоместоците кои Агенцијата ги наплатува од пензиските друштва.

Во Законот за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување е пропишано дека висината на наведените надоместоци ја утврдува Советот на експерти на Агенцијата, за којшто согласност дава Собранието на Република Северна Македонија и тие се објавуваат во „Службен весник на Република Северна Македонија“.

Во текот на 2024 година Агенцијата пресметуваше надоместокот од уплатените придонеси во сите пензиски фондови со кои управуваат пензиските друштва врз основа на стапката утврдена во одлуката донесена од Агенцијата на 28.09.2023 година. За висината на надоместокот за 2024 година беа изготвени анализи на расходната и на приходната страна од финансирањето на Агенцијата.

За расходната страна беа користени предвидените расходи на Агенцијата согласно Финансискиот план на Агенцијата за 2024 година и Програмата за работа за 2024 година, додека за приходната страна беа изготвени анализи врз основа на проекциите на приливите на придонеси во задолжителните и доброволните пензиски фондови (кои се основа за пресметка на надоместокот).

За очекуваниот прилив на придонеси во 2024 година беа користени проценки за прилив на придонеси во задолжителните и во доброволните пензиски фондови. За приливот на придонесите во вториот столб беа користени буџетските проекции за транзициони трошоци на Фондот на ПИОСМ додека за приливот на придонеси во третиот столб беа користени реалните податоци од приливите во 2023 година и проценки за 2024 година.

Преку пресметка на соодносот помеѓу планираните расходи за 2024 година и проектираните придонеси и земајќи ги предвид заштедите од претходните години, добиена е висината на надоместокот од придонеси од 0,7%.

2 Реализирани активности во извештајниот период

2.1 Супервизија на пензиските друштва и пензиските фондови

2.1.1 Вонтеренска супервизија

Во 2024 година се вршеше континуирана вонтеренска контрола на работењето на пензиските друштва, задолжителните пензиски фондови и на доброволните пензиски фондови врз основа на извештаи и информации доставени од пензиските друштва и останатите институции вклучени во системот, како што се Фондот на ПИОСМ и чуварите на имот на пензиските фондови.

Предмет на контрола на работењето на *пензиските друштва* беа следните области:

- процесите на маркетинг на пензиските друштва – проверка на објавени маркетинг-материјали, проверка на интернет-страниците на пензиските друштва, проверка на задолжителните објави, како и на активности на пензиските друштва поврзани со работи од маркетингот. Агенцијата изврши проверки и постапуваше во вкупно 551 предмет кои се однесуваат на работи од областа на маркетингот на пензиските друштва;
- зачленувањето во пензиските фондови – начинот на склучување на договори за членство, постапувањето по поднесоци за раскинување на договорите за членство во задолжителен пензиски фонд и контрола на работењето на агентите на друштвата;

- редовна контрола на агенти - вкупно 33 агенти и вопредна контрола на агенти вкупно 4 агенти, преку телефонски разговори и средби со членовите со кои агентите ги склучиле договорите. Притоа, Агенцијата ги издаде следните мерки: известување до друштвото за дополнителна контрола на агенти за начинот на склучување на договори за членство од страна на агентите и две предупредувања на агенти за начинот на склучување на договорите за членство.
- сметководството и финансиските извештаи на пензиските друштва, минималниот износ на ликвидни средства, сопствени средства и главнина коишто треба да ги одржуваат пензиските друштва, финансиските показатели и трендови. При контролите беше утврдено дека пензиските друштва континуирано ги исполнуваа условите за ликвидни средства, за сопствени средства и за главнина.

Согласно Законот за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување и Законот за доброволно капитално финансирано пензиско осигурување, пензиските друштва се должни да формираат единица за внатрешна ревизија. Единиците за внатрешна ревизија изготвуваат извештаи за извршените контроли и се должни истите да ги доставуваат до Агенцијата, при што, Агенцијата го следи работењето на друштвата преку доставените извештаи и ги лоцира можните ризици во работењето на друштвата. Во 2024 година Агенцијата беше известена за спроведени 19 редовни внатрешни ревизии.

Согласно Правилникот за начинот на спречување на злоупотреба на информациите добиени како резултат на службената положба и за содржината и начинот на известување за трансакции со хартии од вредност, како дел од редовните внатрешни контроли, Агенцијата вршеше контрола на податоците доставени од друштвата и од чуварите на имот за трансакциите со хартии од вредност на лицата со пристап до доверливи информации и нивните поврзани лица и на трансакциите на пензиските друштва. Друштвата и чуварите на имот доставуваат до Агенцијата податоци за склучени трансакции на секои 180 дена. При проверка на податоците за склучените трансакции со хартии од вредност на лицата со пристап до доверливи информации и нивните поврзани лица, Агенцијата констатира дека нема сомнителни трансакции.

Агенцијата ги проверуваше и трансакциите со хартии од вредност на вработените лица во Агенцијата со пристап до доверливи информации и притоа констатира дека нема сомнителни трансакции со хартии од вредност од страна на вработените во Агенцијата, односно нема реализирани трансакции со хартии од вредност.

Предмет на контрола на работењето на *пензиските фондови* од страна на Агенцијата беа следните области:

- распределбата на придонесите на индивидуалните сметки на членовите во задолжителните пензиски фондови;
- надоместоците што ги наплатуваат пензиските друштва од придонеси и управување со средства;
- инвестициските активности за: квалитативни и квантитативни ограничувања во врска со вложувањата во финансиските инструменти, согласно Правилникот за инвестирање на средствата на задолжителните пензиски фондови и Правилникот за инвестирање на средствата на доброволните пензиски фондови;
- склучени трансакции од страна на друштвото од аспект на цена, количина, пазар на кој е склучена трансакцијата, посредник, посредничка провизија за склучените трансакции во текот на годината, за задолжителните и за доброволните пензиски фондови;
- исполнување на квалитативните и квантитативните критериуми и на законските ограничувања по класи на инструменти, за инструментите кои веќе се во портфолијата на пензиските фондови;
- проценката на вредноста на средствата и обврските на задолжителните и на доброволните пензиски фондови за нивната состојба на крајот на претходниот работен ден;
- пресметката на вредноста на сметководствената единица, бројот на сметководствени единици и на вредноста на нето-средствата на задолжителните и на доброволните пензиски фондови, за состојбата на крајот на претходниот работен ден. Агенцијата, на одредени датуми на проценка ги контролира вредноста на сметководствената единица, бројот на сметководствени единици и вредноста на нето-средствата на задолжителните пензиски фондови, доставени од пензиските друштва и банките чувари на имот. На својата интернет страница, Агенцијата ја објавува вредноста на сметководствената единица и вредноста на нето-средствата за секој задолжителен и доброволен пензиски фонд;
- преносот на средства меѓу задолжителните пензиски фондови, пренос од посебна на индивидуална сметка, премин од еден во друг пензиски фонд или во Фондот на ПИОСМ, поради раскинување договор за членство;
- исплатата од задолжителните пензиски фондови кон Фондот на ПИОСМ врз основа на инвалидска или семејна пензија и контрола на исплатите врз основа на наследство;
- исплатата кон членовите и пензиолираните членови на задолжителните и доброволните пензиски фондови согласно Законот за исплата на пензии и пензиски надоместоци од капитално финансирано пензиско осигурување;
- сметководството и на финансиските извештаи на задолжителните и доброволните пензиски фондови преку контрола на квартална основа;
- извештаите за инвестициска стратегија и тактика на задолжителните и доброволните пензиски фондови преку контрола при секое доставување и тековно следење на нејзино остварување;

- доставените извештаи од чуварите на имот на задолжителните и доброволните пензиски фондови како што се: извештаи за сметки, извештаи за склучени и порамнети трансакции, портфолијата на задолжителните и доброволните пензиски фондови, извештаи за инвестициони усогласувања, како и извештаи за пренос помеѓу фондовите и исплати од пензиските фондови;
- доставените извештаи од управувач со ризици, актуар и внатрешен и надворешен ревизор во пензиските друштва што ги покриваат областите на работа на пензиските фондови.

При секојдневните контроли на работењето на пензиските друштва и чуварите на имот беа забележани определени грешки и неправилности при известувањето, на кои Агенцијата, преку проактивната контрола, им укажуваше на друштвата и чуварите на имот со цел подобрување на деловните процеси, по кои веднаш се постапуваше од страна на пензиските друштва и чуварите на имот. Притоа, изречени се и две препораки кон пензиски друштва и една препорака кон чувар на имот.

2.1.2 Теренска контрола на пензиските друштва и пензиските фондови

Согласно Годишниот план на Агенцијата за контрола на работењето на пензиските друштва и чуварите на имот за 2024 година, во првиот, третиот и четвртиот квартал на 2024 година, беше извршена по една редовна контрола на КБ Прво пензиско друштво АД Скопје, Сава пензиско друштво АД Скопје, Триглав Пензиско друштво АД Скопје и ВФП Пензиско друштво АД Скопје за работата на пензиските друштва и на нивното управување со средствата на задолжителните / доброволните пензиски фондови (институционална и финансиска контрола), врз основа на оценка на ризици и усогласеност со прописи.

Теренската контролата на пензиските друштва ги вклучува следните аспекти на нивното работење:

- Квалитет и структура на менаџмент;
- Стратегија на друштвото и фондовите;
- Интерни контроли;
- Управување со ризици и
- Носење на одлуки.

Во 2024 година е спроведена контрола кај чуварот на имот Шпаркасе Банка АД Скопје. Теренската контрола на чуварот на имот ги вклучува следните аспекти на неговото работење:

- Организациска и техничка поставеност на чуварот на имот;
- Пресметките на нето средствата и сметководствената единица на пензиските фондови;

- Чување и евиденција на средствата на пензиските фондови;
- Следење на ограничувањата при инвестирањето на средствата на пензиските фондови и нивна усогласеност со законите и подзаконските прописи и
- Постапување по препораки од претходна теренска контрола;

Врз основа на констатациите и забелешките од извршената контрола на четирите пензиски друштва и чуварот на имот, а земајќи ги предвид добрите деловни обичаи и практики, како и потребата за континуирано подобрување на работењето на друштвата со цел унапредување и развој на капитално финансираното пензиско осигурување и заштита на интересите на членовите на пензиските фондови, Агенцијата изрече 12 Укажувања и 37 Препораки на четирите пензиски друштва. Кон чуварот на имот изрече 9 Препораки.

Препораките и укажувањата на Агенцијата се во насока на подобрување на работењето на друштвата и чуварот на имот.

Друштвата и чуварот на имот доставија Акциски план до Агенцијата со кои известува дека ги прифаќаат мерките на Агенцијата и ќе постапат по истите согласно доставениот Акциски план.

2.1.3 Комитет за оценка на ризици

Комитетот за оценка на ризици при Агенцијата (КОР) ги врши следните работи:

- Ги разгледува и ги утврдува ризиците во капитално финансираното пензиско осигурување во документот „Анализа на ризици во капитално финансирано пензиско осигурување“;
- Ги разгледува Анализите на основните варијабли во капитално финансираното пензиско осигурување за период од 5 години;
- Ги разгледува потпишаните извештаи и записниците од контролата заради увид во процените на ризиците кај поединечните субјекти на контрола и дава насоки за понатамошните процени на ризиците;
- Ги разгледува најновите случувања во капитално финансираното пензиско осигурување или на финансиските пазари, коишто можат да влијаат врз процените на ризиците;
- Утврдува нови ризици на капитално финансираното пензиско осигурување и/или ги предефинира постојните ризици и определува тим за оценка на ризиците;
- Дава предлози за иницирање или ревидирање на стратегии за ублажување на ризиците;
- Ја разгледува ефективноста на стратегиите за ублажување на ризиците и врз основа на тоа, предлага измени на стратегијата и на годишниот план на Агенцијата;

- Идентификува и предлага измени на прописите во насока на ублажување на ризиците;
- Води сметка, вработените во Агенцијата да бидат доволно свесни и да имаат доволно познавања за ризиците и за контролата врз основа на оценка на ризици со цел да можат да ги вршат своите работни задачи и
- Води сметка, сите учесници во контролата, врз основа на оценка на ризици, да бидат доволно свесни за клучните аспекти на контролата со цел да соработуваат и да ѝ даваат поддршка на Агенцијата во насочување на нејзините ресурси.

Во текот на 2024 година, Комитетот за оценка на ризици одржа 4 состаноци на кои беа разгледани: Предлог-планот за спроведување на теренските контроли во 2024 година, записниците од спроведените теренски контроли во пензиските друштва, ризиците во капитално финансираното пензиско осигурување. На Комитетот за оценка на ризици во 2024 година редовно се разгледуваа: извештаите за финансиско работење на пензиските друштва, деталната анализа на членството по одделни категории согласно настанатите измени во законите, инвестирањето на средствата на пензиските фондови како и распределбата на придонеси во втор столб, анализата на поплаки, анализата на основни варијабли, стратегијата за макрорудентни мерки како и обврските што произлегуваат од стратегијата за макрорудентни мерки како и други анализи на податоци преку апликацијата Business Intelligence Tool – Metabase. Покрај тоа, се разгледаа и дел од правилниците од аспект на анализа на ризици, како и извештаите од внатрешна ревизија, извештаите за управување со ризици и анкетите за информираност на членовите кои пензиските друштва ги доставуваат до Агенцијата.

3 Регулаторна функција и постапки

Во текот на 2024-тата година нема измени на законите од областа на капитално финансирано пензиско осигурување.

3.1 Подзаконски акти

Во 2024 година Агенцијата изготви и донесе подзаконски акти (правилници и одлуки) и технички упатства кои се однесуваат на задолжителното и доброволното капитално финансирано пензиско осигурување и на работењето на Агенцијата и тоа:

а) правилници:

1. Правилник за измена и дополнување на Правилникот за проценка на средствата на задолжителните и доброволните пензиски фондови („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.103 /2024);

2. Правилник за измена и дополнување на правилникот за агенти на пензиски друштва („Службен весник на Република Северна Македонија“бр.83/2024)
 3. Правилник за начинот на спречување на злоупотреба на информациите добиени како резултат на службената положба и за содржината и начинот на известување за трансакции со хартии од вредност („Службен весник на Република Северна Македонија“бр.32/2024).
- б) Одлуки:
1. Одлука за висината на месечниот надомест што го наплатува Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување од пензиските друштва за 2025 година;
 2. Одлука за инструменти во кои не смеат да се инвестираат средствата на задолжителен и доброволен пензиски фонд („Службен весник на Република Северна Македонија“бр.103/2024).

3.2 Одобренија и согласности

Во 2024 година Агенцијата ги спроведе следните постапки за давање одобренија и согласности по барања од пензиските друштва, врз основа на Законот за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување и Законот за доброволно капитално финансирано пензиско осигурување, и ги донесе следните решенија:

1. Решение за одобрение за избор на Давид Бенедек за член на Надзорен одбор на Сава пензиско друштво а.д. Скопје;
2. Решение за одобрение за измена на Статутот на ВФП Пензиско друштво АД Скопје, со Одлука за зголемување на основната главнина со издавање на обични акции со право на глас од трета емисија по пат на приватна понуда, донесена од Собранието на акционери на ВФП Пензиско друштво АД Скопје со бр. 0201-3/3 од 22.1.2024 година;
Решение за согласност за стекнување акции од III (трета) емисија по пат на приватна понуда од страна на ВФП ПЕНЗИСКО ДРУШТВО АД СКОПЈЕ;
Решение за одобрение на Одлуката за измена на Статутот на ВФП Отворен доброволен пензиски фонд донесена од Надзорниот одбор на ВФП Пензиско друштво АД Скопје, број 0201-47/2 од 14.11.2023 година;
3. Решение за одобрение за назначување на Марина Мартиновска за одговорно лице за маркетинг на ТРИГЛАВ ПЕНЗИСКО ДРУШТВО АД Скопје;
4. Решение за согласност на Договори за посредување при купопродажба на хартии од вредност на Сава пензиско друштво а.д. Скопје;
5. Решение за согласност на договорите склучени за вршење работи на берзански посредник на КБ Прво пензиско друштво АД Скопје;

6. Решение за одобрение за измена и/или дополнување на Статутот на ВФП отворен доброволен пензиски фонд донесена од Надзорниот одбор на друштвото број 0201-16/2 од 13.5.2024 година.
7. Решение за согласност на договорите склучени меѓу Триглав пензиско друштво АД Скопје и правните лица кои вршат услуги со хартии од вредност;
8. Решение за согласност на Анекс на Договорот за вршење на работи на банка чувар на имот за задолжителен пензиско фонд и Анекс на Договорот за вршење на работи на банка чувар на имот за доброволен пензиско фонд склучени помеѓу Триглав пензиско друштво АД Скопје и Комерцијална банка АД Скопје;
9. Решение за согласност за стекнување на нови акции од страна на акционерот ТРИГЛАВ ПЕНЗИСКО ДРУШТВО АД Скопје – Заваровалница Триглав д.д. Љубљана и согласност за измена на Статут на ТРИГЛАВ ПЕНЗИСКО ДРУШТВО АД Скопје;
10. Решение за одобрение за реизбор на Алјоша Уршич за член на Надзорниот одбор на ТРИГЛАВ ПЕНЗИСКО ДРУШТВО АД Скопје;
11. Решение за одобрение за реизбор на Блаж Кметец за член на Надзорниот одбор на ТРИГЛАВ ПЕНЗИСКО ДРУШТВО АД Скопје;
12. Решение за согласност на склучените договори со домашни правни лица за вршење услуги со хартии од вредност на ВФП ПЕНЗИСКО ДРУШТВО АД СКОПЈЕ;
13. Решение одобрение за измена и/или дополнување на статутот на ВФП ПЕНЗИСКО ДРУШТВО АД СКОПЈЕ од 30.10.2024;
14. Решение за одобрение за измена на договорот со чувар на имот на Сава пензиско друштво;
15. Решение за одобрение на Андраж Рангус за независен член на Надзорниот одбор на ТРИГЛАВ ПЕНЗИСКО ДРУШТВО АД Скопје;
16. Решение за одобрение за намалување на процентот на надоместокот од уплатени придонеси во КБ Прв отворен задолжителен пензиски фонд - Скопје;
17. Решение за одобрение за измена на Статутот на КБ Прв отворен задолжителен пензиски фонд – Скопје;
18. Решение за одобрение за изменување и дополнување на Статутот на Сава пензиско друштво а.д. Скопје;
19. Решение за одобрение за намалување на надоместокот од придонеси во Отворен задолжителен пензиски фонд Сава пензиски фонд;
20. Решение за одобрение за изменување и дополнување на Статутот на Сава пензиски фонд и изменување на Статутот на Сава пензија плус;
21. Решение за одобрение за реизбор на Тихомир Петрески за член на Управен одбор на Триглав пензиско друштво АД Скопје;
22. Решение за одобрение за намалување на процентот на надоместок од придонеси, за добивање на одобрение за измена на Статутот на Триглав отворен задолжителен пензиски фонд – Скопје и одобрение за измена на Статутот на Триглав отворен доброволен пензиски фонд – Скопје.

3.3 Комисија за одлучување по прекршок

Во текот на 2024 година пред Комисијата за одлучување по прекршок не се поведени прекршочни постапки.

4 Постапувања поврзани со правата на членовите, претставки и предлози

4.1 Известување на трајно и времено распределени лица во задолжителен пензиски фонд

Во 2024 година, согласно член 8 став (5) од Правилникот за членство во задолжителен пензиски фонд, Агенцијата испрати вкупно 4.271 писмени известувања до лица кои се времено распределени во задолжителен пензиски фонд.

Согласно договорите за давање на лични податоци, склучени со Министерството за внатрешни работи на Република Северна Македонија и пензиските друштва, Агенцијата обезбеди и предаде 99.466 контакт-податоци од трајно распределените членови (податокот за контакт-адреса) на трите пензиски друштва.

4.2 Постапувања по барања

Агенцијата постапуваше по барања од: осигуреници, членови на задолжителни пензиски фондови и пензиски друштва и предлагаше до претседателот на Советот на експерти на Агенцијата преземање конкретни активности и мерки.

Во 2024 година, од еден во друг задолжителен пензиски фонд, преминале вкупно 15.765 члена и тоа: во Триглав пензиско друштво АД Скопје – 9.468 члена, во КБ Прв отворен задолжителен пензиски фонд – 3.671 члена, додека во Отворен задолжителен пензиски фонд Сава пензиски фонд – 2.626 членови.

4.3 Постапувања по претставки и предлози

Согласно Законот за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување на членовите кои имаат бенефициран стаж им се дава можност за доставување на Изјава за продолжување на членството во задолжителен пензиски фонд кога ќе навршат стаж на осигурување што овозможува намалување на старосната граница за остварување право на старосна пензија за најмалку една година. Рокот за доставување на Изјавата беше до 17.09.2024 година. Право да достават Изјава имаа 1.117 лица, од нив 36 лица одлучија да го продолжат членството

во задолжителен пензиски фонд. По истек на рокот, на 17.09.2024 година, на 1.081 член кои не доставија Изјава им престана членството во задолжителните пензиски фондови.

Во текот на 2024 година, до Агенцијата, пристигнаа 125 известувања за поднесено барање за исплата на наследник на кои Агенцијата позитивно одговори.

5 Активности поврзани со агенти на пензиските друштва

Во текот на 2024 година не се одржаа испити за агенти бидејќи нашата Агенција заедно со другите државни институции е дел од групната набавка на софтвер за спроведување на испити на ниво на држава, која јавна набавка согласно одлука на Влада ја организира Министерството за дигитална трансформација. Со оглед дека Министерството за дигитална трансформација во текот на 2024 ја немаше завршено постапката за јавна набавка за избор на софтверска кука која ги исполнува критериумите за спроведување на испити и која ќе го управува софтверот преку кој се полагаат испитите за агенти за пензиските фондови согласно закон, истите не беа спроведени и не беа регистрирани нови агенти на пензиските фондови.

6 Развивање на свеста на јавноста за целите и принципите на капитално финансираното пензиско осигурување и правата на членовите на пензиските фондови

Агенцијата за супервизија на капитално финансираното пензиско осигурување (МАПАС) како член на Координациското тело на финансиски регулатори за финансиска едукација и инклузија (КТ) во текот на 2024 година, спроведе активности од кои дел беа заеднички во координација со сите институции членки на КТ, а дел беа самостојни активности согласно со Програмата за работа на Агенцијата, со вклучување и на четирите пензиски друштва КБ Прво пензиско друштво АД Скопје, Сава пензиско друштво а.д Скопје, ТРИГЛАВ Пензиско друштво АД Скопје, ВФП Пензиско друштво АД Скопје, Универзитетското студентско собрание - УКИМ и Економскиот факултет при УКИМ.

6.1 Глобална недела на парите

Согласно Планот за одбележување на „Глобалната недела на парите“ донесен од страна на МАПАС, во координација со три пензиски друштва КБ Прво пензиско друштво АД Скопје, Сава пензиско друштво а.д Скопје и ТРИГЛАВ Пензиско друштво АД Скопје, беа спроведени повеќе активности.

Почетокот на „Глобалната недела на парите“ беше одбележан со објавување на ликовниот конкурс за деца од 4-14 годишна возраст на тема „Заштити ги твоите пари, обезбеди ја твојата иднина“ кој се спроведуваше во период од 4-24.3.2024 година и главно се одвиваше на „Фејсбук“ профилот на penzija.mk и за спроведување на истиот, заеднички беа донесени и објавени Правила за учество. Директни учесници на конкурсот беа 100 ученици. Најдобрите три цртежи беа одбрани според бројот на позитивни реакции од секоја категорија и учениците беа наградени.

На 5.3.2024 во рамки на едукативните активности со цел подигање на свесноста за финансиска писменост и предностите на капитално финансирано пензиско осигурување (КФПО) под мотото на „Глобалната недела на парите“, се одржа едукативна презентација на 40 ученици од едно средно училиште.

На покана на Комерцијална банка АД Скопје на 21.3.2024 година, КБ Прво пензиско друштво АД Скопје беше дел од едукативните предавања кои ги организираше банката во својата „Финансиската училиница“ за околу 50 студенти кои го слушаат предметот Финансиски менаџмент на Економскиот факултет – Скопје. Во рамките на предвидените активности за финансиската едукација на младите, на 21.3.2024 се спроведе едукација на Природно математички факултет при УКИМ – Скопје. На настанот присуствуваа 35 студенти.

Со посета на едно средно училиште од Тетово беше спроведена едукација на 30 ученици со кратка презентација и отворена дискусија за реформиранiot пензиски систем, за значењето на штедењето од млада возраст и планирање на пензијата.

На 25.3.2024 на Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје беше одржан голем едукативен настан за подигање на свесноста на студентите за потребата од поголема финансиска едукација со посебен осврт на запознавањето на предностите од долгорочното инвестирање и пензиското штедење. На настанот во соработка со Економскиот факултет – Скопје, студентите од катедрата за финансии го споделија своето знаење и пракса во пензиските друштва и регулаторот МАПАС со своите колеги. Околу 400 студенти преку онлајн апликацијата на УСС УКИМ се пријавија и учествуваа на настанот. Настанот беше заокружен со доделување благодарници од страна на претседателот на Советот на МАПАС за придонес и учество на настанот.

На 28.3.2024 во рамките на месецот на одбележување на „Глобалната недела на парите“ претставници од МАПАС одговорни за спроведување на активностите за финансиска едукација остварија средба со извршниот директор и 15 жени претставници на Центарот за истражување и креирање политики – ЦРПМ на којашто беа споделени предлози и беа разгледани можностите за заеднички пристап во процесот на зголемување на финансиската едукација и пензиската свесност кај жените во нашата земја.

На 11.8.2024 во компанијата BANZAE е одржана едукација за 22 вработени лица.

Во текот на 2024, ВФП Пензиско друштво АД Скопје ги одржа следните едукативни активности:

- На 17.2.2024 година, финансиска едукација кај 32 студенти од „Американ Колеџ“ – Скопје;
- На 18.3.2024 во просториите на друштвото спроведена едукација на учениците од едно основното училиште, каде се спроведе интерактивно дружење со 30-тина ученици по повод „Глобалната недела на парите“;
- На 20.3.2024 година, едукативен настан во едно основно училиште, каде се одржа едукативно предавање на 60 ученици;
- На 20.3.2024 година, едукација на студентите од Економски факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ – Штип со учество на 40 студенти кои беа запознаени со пензискиот систем;
- На 21.3.2024 година, на група од 50 студенти од Економскиот факултет – Скопје стручна едукација во доменот на инвестирање на средствата во пензиските фондови, стратегиите на инвестирање и сл.;
- На 20.4.2024 година, оплајн предавање за 21 ученик на возраст 16-18 години од неформалниот јуниор инвестициски клуб на ВФП Фонд менаџмент;
- На 30.9.2024 година, со Фондацијата Отворено општество – Македонија, одржан едукативен состанок;
- На 13.11.2024 година, едукација на 30 студенти од Универзитетот „Американ Колеџ“ – Скопје;
- На 19.11.2024 година, финансиска едукација на 25 вработени во компанијата Reaktiv BV Amsterdam.

6.2 Денови на финансиската писменост

МАПАС заедно со четирите пензиски друштва спроведе повеќе заеднички активности за финансиска едукација и финансиска инклузија во делот на капитално финансираното пензиско осигурување за одбележување на „Деновите за финансиската писменост“ 2024 година и тоа со организирање на:

- Телевизиско интервју од страна на член на Советот на експерти за најавување на активностите за „Деновите на финансиска писменост“;
- Интервју за вести на радио и една телевизија со претставник од МАПАС и од САВА Пензиското друштво а.д Скопје;
- На 26.11.2024: Одржување на едукативен настан за професорите и студентите на Универзитет „Скопје“ (50 студенти и 3 професори);
- На 27.11.2024: Одржување на едукативен настан за наставниот кадар во едно основно училиште на општина Бутел, на којшто беа присутни 30 наставници;
- На 28.11.2024: Одржување на едукативен настан за наставниот кадар од основните училишта на општина Кисела Вода. На настанот беа присутни 48 наставници.

Врз основа на податоците од Извештајот за објава на социјални медиуми на МАПАС и пензиските друштва за активностите од „Деновите за финансиската писменост“ во 2024 година се објавени вкупно 75 објави со досег на објава до индиректни корисници од 1.748.674 лица.

6.3 Дополнителни едукативни активности на МАПАС и пензиските друштва во 2024 година

Ден за пензиската свесност - 15 септември. Со пораката до сегашните и идните членови на пензискиот систем „Информирај се за својата пензиска заштеда уште додека сте млади!“ беше одбележана „Неделата за пензиската свесност“ од 13 до 17 септември 2024 година.

По повод „Денот за пензиската свесност“, со поддршка на МАПАС, три пензиски друштва КБ Прво пензиско друштво АД Скопје, Сава пензиско друштво АД Скопје, и ТРИГЛАВ Пензиско друштво АД Скопје организираа јавен забавен „Семеен настан“ од отворен карактер, со цел промоција и едукација на пошироката јавност за капитално финансираното пензиско осигурување.

6.4 Подигање на свесноста на младите за финансиска писменост и пензиска едукација

На 1.10.2024 во рамки на настаните за подигање на свесноста на младите за финансиска писменост и пензиска едукација беше подржан и настанот „Добредојдовте бруцоши – Прв академски час на УКИМ“ во Скопје.

На настанот беа поделени едукативни материјали од заедничката кампања „Засади желба за одржлива иднина“ на три пензиски друштва. На настанот имаше над 500 студенти.

Заедничка кампања „Засади желба за одржлива иднина“ на трите пензиски друштва КБ Прво пензиско друштво АД Скопје, Сава пензиско друштво АД Скопје и ТРИГЛАВ Пензиско друштво АД Скопје. Во склоп на оваа кампања во 2024 година беа засадени дрвја во 5 пензиски паркови во Скопје во дворовите на неколку училишта.

Целта на кампањата беше едукација и информирање на целото население за придобивките од членувањето во задолжителниот и доброволниот пензиски фонд. Едукативната кампања даде фокус на одржлива иднина, како од финансиски, така и од еколошки аспект.

При спроведување на иницијативата имаше над 200 директни учесници.

Индиректни учесници при спроведување на иницијативата (преку други канали, социјални мрежи, посети на интернет-страници):

- Објавени 29 видеа на „Фејсбук“ и „Инстаграм“ со вкупно 1.004.433 прегледи на Facebook и 291.178 прегледи на Instagram;

- посети на интернет - страницата пензија.мк со 345.110 импресии;

- ТВ гостувања на неколку телевизии;

- Веб банери на неколку портали;

- Автобуска постројка на Бул. „Илинден“ (пано);

- 26 објави на веб портали;

- Радио рекламата креирана на македонски и на албански јазик и се пласираше на повеќе радија со 413 емитувања;
- Број на објави на социјални мрежи 291;
- Во кампањата активно беа вклучени и тројца инфлуенсери.

6.5 Активности на МАПАС за подигање на пензиската свесност и знаење

МАПАС континуирано ја развива свеста на јавноста за целите и принципите на пензиските друштва и на задолжителните и доброволните пензиски фондови, за придобивките од членување во задолжителен и/или доброволен пензиски фонд, за правата на членовите и на пензионираниите членови на задолжителните и доброволните пензиски фондови и за други прашања во врска со капитално финансираното пензиско осигурување. За таа цел, МАПАС преку електронската пошта на членовите директно и континуирано секој квартал им доставува Е-МАПАС информатор да се запознаат со правата и новостите во капитално финансираното пензиско осигурување, истиот може да се најде и на интернет - страницата на mapas.mk.

МАПАС како член во КТ во 2024 година заедно со останатите членки активно учествуваше на седниците на телото, на работните состаноци и онлајн вебинари кои се организираа во рамки на соработката со Меѓународната мрежа за финансиска едукација при Организацијата за економска соработка и развој ИНФЕ-ОЕЦД и Регионалниот проект за техничка помош од страна на ИНФЕ-ОЕЦД и Министерството за Холандија доделен за унапредување на финансиската едукација и инклузија на населението и поддршка во реализација на националната Стратегија за финансиска едукација и финансиска инклузија 2021-2025.

7 Организирање на истражување на мислење на членовите на задолжителните пензиски фондови

Во периодот мај - јуни 2024 година Агенцијата спроведе истражување на мислењето на членовите на задолжителните пензиски фондови за информираноста на членовите во задолжителните пензиски фондови во Република Северна Македонија за нивните пензиски заштеди и придобивки од членството во втор столб. Целта на истражувањето е да се подигне јавната свест и да се подобри информираноста за пензискиот систем и за правата и обврските на членовите на вториот столб, од една страна, како и да се обезбедат информации за запознаеноста на членовите во задолжителните пензиски фондови, од друга страна. Истражувањето го вршеше Друштвото за маркетинг и консалтинг MARKET ВИСИОН ДООЕЛ Скопје за потребите на Агенцијата преку телефонска анкета врз основа на претходно изготвен прашалник. Агенцијата учествуваше во подготовка

на прашалникот за телефонската анкета, изготвување на статистичките примероци на испитаниците и останати пропратни материјали потребни за истражувањето.

8 Градење и јакнење на капацитетите на Агенцијата

8.1 Учество на семинари и конференции и специјализирани обуки во земјата и во странство

Во 2024 година вработените во Агенцијата имаа можност да ја продолжат својата професионална едукација преку учество во процесот на обуки и преку посета на семинари и конференции. Во текот на 2024 година вработените во Агенцијата со физичко присуство и преку достапни он-лајн платформи учествуваа на семинари и конференции, организирани во Република Северна Македонија и во странство и тоа:

1. Годишна конференција на Македонска берза
2. Редовен состанок на работната група за приватни пензии на ОЕЦД и ИОПС и тркалезна маса за справување со слабости за финансиска заштита на кои се работи на повеќе документи кои разработуваат најразлични теми од пензиската индустрија - Франција;
3. Учество на конференција - презентација за пензискиот систем во РСМ - Ереван - Ерменија;
4. Професионален и кариерен развој на вработените, деловна етика, општествена одговорност на раководните лица и носење на менаџерски одлуки - Шпанија;
5. Хрватска актуарска конференција 2024 година - Загреб;
6. Финансиски менаџмент - Италија;
7. WPPP/IOPS meeting: 10-12 June 2024: DRAFT AGENDA & REGISTRATION INSTRUCTIONS - Париз;
8. OECD-ADBI-OJK Roundtable on Insurance and Retirement Savings in Asia - IOPS - Цакарта;
9. Глобални Стандарди за внатрешна ревизија;
10. Core Course 'Shaping the Future: Social Protection and Pension Support for an Aging World' - Шпанија;
11. The Future of Pensions: Towards Higher Income In Old Age - IOPS - Хрватска;
12. IOPS Annual meetings and OECD/IOPS/OJK Global Forum on Private Pensions/OECD - Бали;
13. 11th Joint ESAs Consumer Protection Day 2024 - Будимпешта;
14. 13th Annual EU Financial Regulation Conference - Брисел;
15. 2024 WorldPensionSummit - Хар;
16. International Seminar and Core Course on Social Protection and Support Systems for an Aging World - Барселона;
17. Летна правна школа - заштита на личните податоци - Словенија;

18. Прва конференција на Блумберг Адрија во Македонија - "Back to Business";
19. Конференција за имплементација на Меѓународните стандарди за финансиско инвестирање;
20. Меѓународен конгрес на тема: заштита на личните податоци / Kec legal school – Словенија;
21. ИФРС 17 – Промени и предизвици во Финансиското известување на осигурителни компании;
22. 2nd Congress of Actuaires du Monde - 2024 CEE/SEE Regional Actuarial Conference in Sarajevo.

Во текот на 2024 година вработените во Агенцијата ги посетија следните специјализирани обуки организирани во земјата и во странство и тоа:

- Обука за усогласеност со прописи-перспективи и трендови;
- Обука од областа на коучингот - Животот е процес, развојот е избор; елаборација на поврзаноста на лидерството и коучингот;
- Запознавање со меѓународните стандарди за безбедност на информации, заштита на податоци, усогласено со ГДПР;
- Меѓународен стандард за безбедност на информации ISO27001:2022;
- ORACLE database;
- Мултинационален виртуелен семинар на тема: "CERTIFIED INFORMATION SECURITY MANAGER (CISM®) CERTIFICATION";
- Работилница на тема : Дигитализација на пазарот на трудот;
- Embedding effective risk management framework in microfinance" House of Training, ATTF (Agence de Transfert de Technologie Financière);
- SEEMT Investor Insight Summit;
- Certified Financial Technician (CFTe);
- Напреден Excel;
- CEF/ IT Risk Management;
- 31st Regtech Convention / Regnology ;
- Phyton 1 / SEMOS;
- Compliance функцијата - перспективи и трендови;
- Правни аспекти на вештачката интелигенција
- Обука за управување со ИТ ризици во внатрешна ревизија, цели на контрола и ублажување на истите и
- ISO 27701:2019 Водечки проверувач - ИСМС заштита на податоци усогласено со ГДПР.

Во текот на 2024 година вработените во Агенцијата ги посетија следните специјализирани обуки организирани во земјата и во странство и тоа:

- Обука за управување со ИТ ризици во внатрешна ревизија, цели на контрола и ублажување на истите;
- Обука за усогласеност со прописи-перспективи и трендови;

- Обука од областа на коучингот - Животот е процес, развојот е избор, елаборација на поврзаноста на лидерството и коучингот и најновите трендови во областа на коучингот;
- Запознавање со меѓународни стандарди за безбедност на информации, заштита на податоци усогласено со ГДПР.
- Меѓународен стандард за безбедност на информации ISO27001:2022
- ORACLE database
- Мултинационален виртуелен семинар на тема: "CERTIFIED INFORMATION SECURITY MANAGER (CISM®) CERTIFICATION
- 2nd Congress of Actuaires du Monde - 2024 CEE/SEE Regional Actuarial Conference in Sarajevo
- ISO27001:2022
- Работилница на тема : Дигитализација на пазарот на трудот
- Embedding effective risk management framework in microfinance" / House of Training, ATTF (Agence de Transfert de Technologie Financière)
- SEEMT Investor Insight Summit
- Certified Financial Technician (CFTe)
- Напреден Excel
- CEF/ IT Risk Management
- 31st Regtech Convention / Regnology
- Phyton 1 / SEMOS
- Compliance функцијата - перспективи и трендови
- Правни аспекти на вештачката интелигенција

8.2 Развој на деловните процеси на Агенцијата

Во 2024 година Агенцијата продолжи да ги развива своите деловни процеси поврзани со функционирањето на вториот и третиот столб (ажурирање и унапредување).

Паралелно со развојот и измените во постојните деловни процеси, се вршеа и соодветни дополнувања и измени на софтверските решенија/модули за соодветните деловни процеси.

8.3 Информатички капацитет на Агенцијата

Во 2024 година Агенцијата тековно вршеше администрација на својот информатички систем, оптимизација на оперативната база на податоци, администрација и одржување на базата на податоци, на оперативните системи и на хардверскиот систем, како и одржување на апликативниот софтвер, во соработка со софтверската кука ангажирана за негово одржување.

Исто така, тековно се администрираше и се одржуваше постојната хардверска опрема, составена од серверски машини на кои работи апликативниот софтвер, персоналните компјутери и преносните компјутери.

Главните активности во 2024 година, беа следниве:

- Изработка на нова форма на порталот за продолжување на членство;
- Изработка на извештаи за стари и нови повлекувања и еднократни повлекувања;
- Изработка на извештаи за премини за членови и средства во втор столб на Metabase;
- Извештај за мечирани/немечирани датотеки;
- Нова функционалност на порталот на МАПАС за означување на мечирани/немечирани датотеки;
- Одржување на системот за управување со информациска сигурност ИСО (ISO) 27001 сертификат.

8.4 Систем на интегритет

Агенцијата е посветена на борбата против корупција во сите аспекти на своето работење. За таа цел, во 2023 година донесе Политика за интегритет во која се изразува заложбата и определбата на Агенцијата да се воведе, имплементира и унапредува системот за интегритет. Беа спроведени низа мерки и активности во насока на имплементација на стандардите за интегритет и тоа:

1. Спречувањето на судирот на интереси;
2. Почитување на етичкиот кодекс;
3. Управување со човечките ресурси врз основа на систем на заслуги и квалификации;
4. Наменско, рационално и ефикасно управување со јавните ресурси;
5. Транспарентност и пристап до информациите од јавен карактер;
6. Заштитено пријавување на укажувачи и
7. Управување со квалитет за наменско и рационално трошење на јавните ресурси.

Во периодот од 01.11.2023 – 30.11.2023 Државната комисија за спречување на корупција спроведе мониторинг на процесот на следење на примената на системот на интегритет во јавниот сектор, преку објавување на Прашалникот за примена на системот на интегритет и врз основа на добиените податоци изготви ранг листа на институции според процент на исполнување на обврските. Во извештај од спроведен мониторинг на примената на системот за интегритет објавен од Државната комисија за спречување на корупција во 2024 година, Агенцијата се најде на прво место на ранг листата од државни институции, според процентот на исполнување на обврските кои произлегуваат од системот за интегритет во целост.

8.5 Соработка со институции и организации од земјата и од странство

Заради обезбедување на ефикасна супервизија и регулатива на капитално финансираното пензиско осигурување, Агенцијата соработува со повеќе институции од финансискиот и пензискиот сектор во земјата и во странство.

Агенцијата има склучено 20 меморандуми за соработка, според кои договорните страни разменуваат искуства стекнати во полето на капитално финансираното пензиско осигурување, работењето на пензиските фондови, механизмите на супервизија на пензиските фондови и донесените прописи и утврдените и изречените правни мерки. Техничката соработка се состои од размена на документи, билатерална помош со цел размена на искуства од заеднички интерес, како и соработка во полето на едукација, истражување, обуки и развој од заеднички интерес.

8.6 Соработка со институции од земјата

Во текот на 2024 година продолжи редовната соработка со институциите во земјата со кои Агенцијата има склучено меморандуми за соработка преку остварување работни средби за размена на искуства, учество на семинари и конференции и редовна размена на релевантни извештаи и податоци.

Агенцијата учествува со свои претставници во работењето на Координативното тело за финансиска едукација и финансиска инклузија во Република Северна Македонија во кое членуваат и воспоставуваат соработка Народната банка на Република Северна Македонија, Министерство за финансии на Република Северна Македонија, Агенција за супервизија на осигурување, Агенција за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување и Комисија за хартии од вредност. Целта на Координативното тело е реализација на активности кои имаат за цел да се подигне нивото на финансиска писменост на населението во Република Северна Македонија и да се промовира усвојувањето на соодветни финансиски однесувања. Преку интегрирана визија и спроведување на финансиски образовни проекти и преку комбинација на заложбите на сите засегнати страни ќе се придонесе кон благосостојба на населението и стабилност на финансискиот систем како и воспоставување на соработка на регионален и интернационален план во доменот на финансиската едукација.

Во април 2020 година регулаторните институции во Република Северна Македонија склучија Меморандум за меѓуинституционална соработка заради одржување на финансиската стабилност во согласност со препораките на ММФ и СБ. Агенцијата се вклучи во заедничкото ангажирање со финансиските регулатори, предводено од НБ, за навремено и ефикасно идентификување на системските ризици и преземање на активности заради спречување и намалување на пивното влијание врз финансискиот систем. Со носењето на Законот за финансиска стабилност, во јули 2022 година, се воспостави институционалната рамка за поставеноста на макропрудентната политика во Република Северна Македонија. Со законот, правно се институционализира Комитетот за финансиска стабилност и се доделија надлежности на регулаторите на финансискиот систем. Со Стратегијата за спроведување на макропрудентната политика во Република Северна Македонија се постави оперативната рамка за спроведување на макропрудентната политика од страна на Комитетот за финансиска стабилност и надлежните регулатори. Со

макропрudentната стратегија се определуваат посредните цели на макропрudentната политика и се поврзуваат со основните показатели што се користат за идентификување и следење на системските ризици и соодветните макропрudentни инструменти, се дефинира циклусот на спроведување на макропрudentната политика и носењето на макропрudentните мерки, транспарентноста и начинот на комуникација на мерките со јавноста, како и соработката и координацијата на политиките. Со овие активности исто така, ќе биде дополнително зајакната отпорноста на финансискиот систем на шокови, а надлежните институции ќе бидат уште поподготвени за управување со предизвиците.

Во март 2022 година регулаторните институции од финансискиот сектор во Република Северна Македонија склучија Меморандум за соработка за создавање услови за поддршка на развојот на иновациите во финансискиот систем во Република Северна Македонија. Со Меморандумот се поставува систем преку кој регулаторите координирано ќе дејствуваат, секој во својата надлежност, во однос на спроведувањето на националната Стратегија за финтек-секторот. Соработката помеѓу потписниците се остварува преку учество во работата на Комитетот за поддршка на развојот на иновациите во финансискиот систем, учество во работата на Поткомитетот за поддршка при спроведување на препораките од Стратегијата, учество во работата на Секретаријатот одговорен за административна поддршка на работењето на Комитетот и Поткомитетот, како и активности на работните групи како поддршка во спроведувањето на препораките од Стратегијата. Во април 2023 година беше усвоена Стратегијата за регулаторите за финтек-секторот којашто има за цел да обезбеди услови за поддршка на иновациите во областа на финансите, притоа имајќи ја предвид заштитата на потрошувачите и инвеститорите и стабилноста на финансискиот систем. Стратегијата за регулаторите за финтек-секторот се однесува на регулаторните аспекти поврзани со трансформацијата на финансискиот систем предводена од финтек-секторот и во неа се содржат препораки за регулаторите. Развојот на финтек-секторот е од големо значење за јакнењето на економијата на една земја, пред сè поради неговиот потенцијал за зголемување на финансиската инклузија. За граѓаните, развојот на финтек-секторот значи повеќе можности и поевтини финансиски услуги.

Агенцијата исто така учествува со свој претставник во работењето на работната група формирана заради воведување на Европски систем за статистика на интегрирана социјална заштита – ЕССПРОС во Република Северна Македонија. ЕССПРОС претставува методологија на собирање на податоци со цел да се обезбеди детален и кохерентен опис на социјалната заштита. Во работната група се вклучени сите релевантни институции кои се вклучени во процесот на обезбедување на бенефиции со цел покривање на одредени ризици односно потреби на населението. Работната група ги дефинираше шемите согласно со кои секоја институција ќе ги доставува релевантните податоци до Државниот завод за статистика, кој потоа ќе ги испраќа до ЕУРОСТАТ. Процесот на доставување по методологија на ЕССПРОС,

податоци од Агенцијата до Државниот завод за статистика, е уреден со меморандум за соработка. Согласно овој меморандум, во 2024 година, Агенцијата ги достави дефинираните ЕССПРОС податоци за 2023 година.

8.7 Соработка со институции од странство и со меѓународни организации

Во текот на 2024 година продолжи редовната соработка со институциите во странство со кои Агенцијата има склучено меморандуми за соработка, редовна размена на релевантни извештаи и податоци, како и комуникација и размена на информации по потреба, заради размена на супервизорски искуства и прашања поврзани со регулативата во релевантните земји. Во јули 2024 година претставници на Агенцијата беа во посета на Хрватската агенција за супервизија на финансиските услуги (ХАНФА). Целта на посетата беше продолжување на воспоставената соработка со Агенцијата за супервизија на пензиските фондови и осигурувањето од Република Хрватска од 2005 година и склучување на Меморандум за соработка со интегрираниот супервизор во финансискиот сектор - Хрватската агенција за супервизија на финансиските услуги. Согласно Меморандумот за соработка, договорните страни ќе разменуваат искуства стекнати во полето на капитално финансираното пензиско осигурување, работењето на пензиските фондови, механизмите на супервизија на пензиските фондови и усвоената регулатива, како и финансиската стабилност и технолошките иновации во финансискиот сектор. Техничката соработка ќе се состои од размена на документи, билатерална помош со цел размена на искуства од заеднички интерес, како и соработка во полето на едукација, истражување, обуки и развој од заеднички интерес.

Агенцијата во септември 2024 година беше домаќин на претставници од Народната банка на Словачка. Целта на посетата беше размена на искуства во пензискиот сектор помеѓу Република Словачка и Република Северна Македонија, како и отпочнување на соработката со потпишување на Меморандум за соработка. Согласно Меморандумот за соработка, договорните страни ќе разменуваат искуства стекнати во полето на капитално финансираното пензиско осигурување, работењето на пензиските фондови, механизмите на супервизија на пензиските фондови и усвоената регулатива, како и финансиската стабилност и технолошките иновации во финансискиот сектор. Техничката соработка ќе се состои од размена на документи, билатерална помош со цел размена на искуства од заеднички интерес, како и соработка во полето на едукација, истражување, обуки и развој од заеднички интерес. На потпишувањето на меморандумот претходеше дводневна работна средба на којашто беа претставени надлежностите и одговорностите на двете институции и се дискутираше за сајбер безбедноста и дигитализацијата во финансискиот и пензискиот сектор, финансиската едукација, потоа за стимулациите на земјата за зголемување на учеството на членовите во

доброволниот пензиски систем, системските ризици и макропрudentната политика, како и за искуствата поврзани со процесот на усогласување на регулаторната рамка со ЕУ директивите.

Агенцијата преку свои претставници и во 2024 активно учествува во изготвување на Национална програма за усвојување на правото на Европската унија и Извештајот за напредокот на Република Северна Македонија, како и на работните состаноци и поткомитетите за Внатрешен пазар и конкуренција и Економско-финансиски прашања и статистика. Исто така, претставник на Агенцијата учествува во изготвување на Програма за економски реформи на Република Северна Македонија која годишно се доставува до Европската Унија и почетокот на преговарачкиот процес.

Како членка на Меѓународната организација на супервизори на пензиски фондови - ИОПС, која има околу 90 земји - членки и набљудувачи од целиот свет кои ги опфаќаат сите нивоа на економски развој и кои ги соединуваат сите типови на пензиски системи на супервизија, Агенцијата редовно учествува на конференциите и ги користи материјалите и упатствата изготвени од ова тело, со цел размена на информации и искуства и следење на светските стандарди и позитивните практики во областа на супервизијата на пензиските фондови. Агенцијата ги следи и стандардите за супервизија на ИОПС со цел унапредување на квалитетот и ефективността на супервизијата на приватните пензиски фондови, со што ќе се засили нивниот развој и оперативна ефикасност и ќе се овозможи сигурен извор на пензија. Исто така, Агенцијата во 2024 година редовно комуницираше со ИОПС и доставуваше информации, статистички податоци, коментари и одговори на прашалници, потребни за работните материјали и компаративните студии на ИОПС.

Од 2016 како дел од Координациското тело на регулаторните институции за финансиска едукација во Република Северна Македонија, Агенцијата е членка на Меѓународната мрежа за финансиска едукација при Организацијата за економска соработка и развој (ИНФЕ-ОЕЦД). Мрежата е формирана 2008 година и членки се регулаторни институции, односно централни банки, министерства за финансии и агенции поврзани со супервизија на осигурувањето, инвестициите и пензиите. Мрежата претставува платформа за прибирање податоци за финансиска писменост, развивање анализи и споредбени извештаи и создавање инструменти за политики поврзани со финансиска едукација.

9 ТАИЕХ експертска мисија за рамка за управување со ризици за финансиска стабилност и макропрудентна политика

Во периодот од 11 до 15 март 2024 година во Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување се реализираше проектот – Експертска мисија за рамка за управување со ризици за финансиска стабилност и макропрудентна политика преку инструментот на Европската Унија (ЕУ) – ТАИЕХ. Главната цел на експертската мисија е да се воспостави рамка за управување со ризици за финансиска стабилност и макропрудентна политика која што ќе обезбеди методологија за мерење на системските ризици за финансиската стабилност поврзани со капитално финансираното пензиско осигурување во Република Северна Македонија. Навременото и ефикасно идентификување на системските ризици и преземање на активности заради спречување и намалување на нивното влијание врз финансискиот систем се нови надлежности на МАПАС коишто произлегуваат од Законот за финансиска стабилност и од Стратегијата за спроведување на макропрудентната политика во Република Северна Македонија.

Експертската мисија се реализираше од страна на експертите Ивана Херцег, Раководител на Секторот за системски ризици и заштита на потрошувачи и Марио Бамбуловиќ, Раководител на Одделението за системски ризици во Хрватската агенција за супервизија на финансиски услуги (ХАНФА). Експертската мисија ја следеа вкупно 13 учесници, вработени во МАПАС.

Во текот на експертската мисија, учесниците се запознаа со целокупниот контекст на макропрудентната политика во ЕУ, важноста за навремено идентификување, проценка и следење на системските ризици преку различни индикатори и аналитички концепти и инструменти и алатки дизајнирани за адекватно и ефективно превенирање и ублажување на системските ризици. По запознавањето со концептот на системските ризици и еволуцијата на рамката на макропрудентната политика во ЕУ, учесниците ги осознаа различните извори на ризици коишто можат да ја загорзат стабилноста на финансискиот систем преку запознавање и конструирање различни индикатори за ризик. Потоа, беа претставени различни алатки за агрегација и метрика за мерење на изложеноста на системските ризици што произлегуваат од различни извори заедно со алатката за стрес-тестирање што ја мери отпорноста на финансискиот систем на различни шокови. Исто така, беше претставена и рамката на макропрудентната политика со можните макропрудентни инструменти и дизајн на алатки за спречување и ублажување на системските ризици.

10 Систем за управување со квалитет и систем за управување со безбедност на информациите

Агенцијата во 2012 година спроведе имплементација на барањата од меѓународниот стандард ISO 9001:2008 и истата успешно ја заокружи со сертификација од страна на сертификационно тело DAS Certification Limited, акредитирано од United Kingdom Accreditation Service (UKAS).

Во текот на 2018 година со примената на новата верзија на стандардот ISO 9001:2015, Агенцијата своите оперативни процеси ги приспособи на барањата. Согласно барањата на новата верзија од стандардот се идентификувани ризици на ниво на организациони единици кои се водат во регистар на ризици. Најновите измени се дел од тековната еволуција на овие стандарди, кои помагаат во решавање на клучни прашања како што се: широка употреба на стандарди за повеќе системи за управување во рамките на институцијата, интеграција на квалитетот во водењето на институцијата, како и севкупно олеснување на примената на стандардите. Овој систем, кој е потврден од МКД СЕРТИФИКАТ, ја покажува подготвеноста на Агенцијата да докаже како се работи во институција каде се применуваат принципите на зрел систем за управување со квалитет и каде се демонстрираат силната обврзаност и заложба на Советот на експерти на Агенцијата и целиот тим континуирано да го подобрува работењето согласно новата ревизија на стандардот ISO 9001:2015, а во интерес за самата институција и за сите засегнати страни.

Следејќи ги новините во работењето со управување со квалитет, како институција во Република Северна Македонија која ги препознава значењето, неопходноста и придобивките од воведениот систем за управување со квалитет, Агенцијата во 2025 година продолжи со примена и реализација на сите нови активности кои ги налага овој стандард во секојдневното работење. Се покажа и се потврди дека добро развиен и одржуван систем за управување со квалитет има позитивен придонес за остварување на целите во работење.

Во текот на 2015 година, Агенцијата го имплементираше стандардот ИСО 27001:2013 за систем за управување со безбедност на информации и успешно беше сертифицирана. Потоа, во текот на 2016 и 2017 година започна процесот на спојување (интегрирање) на системите за управување со квалитет и управување со безбедност на информациите кој заврши и успешно се применува.

Напорите кои ги прави Агенцијата за подобрување на квалитетот за управување и безбедноста на информациите се покажаа успешни, а истите се важни не само за нашата институција туку и за сите засегнати страни.

Претседател на Советот на експерти
Ремзи Бајрами

